

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:
Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 53. No. 241,
1938. október 26., szerda.

Redactor responsabil:
SZ. JAKAB GÉZA

Proprietar: Societatea Anonimă p. l. editura ziarului Aradul Közlöny. Inreg. in Reg. Publ. Periódice sub No. 146-1938. Trib. Arad.

A számla

Irla: Márai Sándor

A Paris Soir hevenyészett számításai szerint a szeptemberi napok, mikor Európa háborúra készült, 450 milliárd leibe kerültek a fenyegetett államoknak. E kiadások legnagyobb része természetesen Németországot terheli. A hollandusok csaknem megegyszer annyit voltak kénytelenek költeni biztonsági intézkedésekre, mint például a csehek. Németország után Franciaország és Anglia költötte a legtöbb milliárdot. Belgium szerényen beírta 140 millió lei külön kiadással.

Ez a számlája egy világháborúnak, amely nem következett be. Lehet, hogy e számok nem egészen pontosak: birodalmak nem fitogtatják hadi kiadásait s egy-két milliárd ide, vagy oda nem sokat számít ilyen napokban. De a szeptemberi ultimó mérlege mindenesetre képet ad arról, mi be kerülhet hát egy világháború, amelyet el is kezdenek? Most dobjuk el a ceruzát és ne számoljunk, hanem következtessünk. Évtizede kedvenc játéka minden pacifista szépféleknek, hogy kiszámítja mit is lehetne építeni, alkotni, vásárolni a pénzből, melyet a világ államai fegyverekre költenek. Ez az ábrándozás meddő. Egyik neves és kitűnő zeneszerzőnk például megállapította egy napon, hogy „össze lehetne gyűjteni valamennyi európai népdalt azon a pénzen, melyet az európai államok egy hónapban fegyverkezésre fordítanak.” Biztos, hogy össze lehetne gyűjteni... Biztos az is, hogy 450 milliárd leiel építeni lehetne olyan orvosi kutató intézeteket, ahol zseniális tudósok megfejtenék végre a rákbetegség igazi természetét, vagy a hormonok titkát. 450 milliárd leiel tökéletes utakat lehetne építeni egész Európán keresztül; talán még Afrikának és Ázsiának is jutna valami. Ez az összeg elég ahhoz, hogy a világ munkanélküliségét egy évre megszüntessék, 450 milliárd leiel ki lehetne építeni a légi vonalakat az egész világon, meg lehetne valószínűsíteni a rendszeres légi járatokat. Európa és Amerika között, egy tucat új óceánjárót lehetne úgy mellékesen építeni s főleg iskolákat minden elhagyott európai faluba. Ezt az összeget költötte el Európa, nem egészen két hét alatt, mozgósításra. Azt mondják, akik ehhez értenek, hogy csak az angol tengeri flotta mozgósítása mintegy félmilliárd angol fontba került naponta.

Ezek a számok arra tanítanak, hogy a béke drága dolog, de a háború még sokkal drágább; s ezért ne sópánkodjunk, hanem fegyverkezzünk. Az angolok ma minden jövedelmük egyharmadát elfizetik jövedelmi adóba. A franciák most kezdenek ocsúdni s az elmúlt két-három esztendő tanulságai kényszerítik őket, hogy rövid időre abahagyják a tanulságos és értékes vitákat, amelyeknek tárgya a negyvenórás munkahét és a fizetés szabadság. Amíg a franciák vitatkoztak, a németek fegyverkeztek. Az eredmény, hogy szeptember végén nem tört ki a háború: nem tört ki, talán, mert egyik fél sem volt egészen készen, de egyik fél sem volt olyan készületlen, hogy vállalhatta volna egy világháború esélyeit. Háborúba csak az mehet, aki valamilyen eséllyel kezd neki; háborúba csak az mehet, aki nagyjából és körülbelül gyanítja mi lesz a vége. Szeptember végén egyetlen európai nép sem tudta egészen biztosan mi lesz a háború vége. Ezért fegyveresen és határozottan inkább a békét választották.

A világ olyan, hogy a parasztigazságokat mindig kénytelen újra megtanulni és mindig drágábban tanulja meg. Ez a parasztigazság, amelyet már a római olvasókönyvekben hirdettek, hogy

Népszavazást, vagy nemzetközi döntőbiróságot kíván Magyarország

a vitássá tett szlovákiai városok sorsának kérdésében
Cseh, szlovák és ruszin közös minisztertanács
Prágában – Hitler váratlan határszemléje a ligetfalui német határszélen

Romániához kívánnak csatlakozni a ruszinföldi román falvak lakói

Lapzártakor érkezett Rador-jelentésünk szerint Sirovy tábornok, cseh kormányelnök vezetésével kedden délután egy órakor ült össze az egyesített cseh, szlovák és ruszin minisztertanács, hogy megvitassa a magyar jegyzék tartalmát és ugyanekkor megszerkeszse a választ is, amelynek lényegéről a hajnali órákig nem szivárgott ki semmi.

Prágai politikai körökben hangoztatják, hogy ez a hét döntő jelentőségű lesz az új cseh köztársaság politikai alakulása szempontjából. A csehszlovák szociáldemokrata párt ma határoz a párt jövő sorsát illetően, illetőleg arról, hogy összeolvad-e a nép-szociálista párttal. Szó van több párt egyesüléséről, ami a legközelebbi napokban következik be. A Narodni Listy azt írja, hogy nem pártösszefogásról van szó, hanem arról, hogy egyetlen új nagy pártot alakítsanak.

Varsó. Ungvári jelentés szerint 386 ruszin község táviratot küldött Mussolini miniszterelnöknek és Hitler birodalmi vezérnek. A táviratokba népszavazást kérnek egész Ruszinszko területére.

A magyar jegyzék hiteles szövege

Mint ismeretes, a prágai magyar követ hétfőn délután átadta a csehszlovák kormánynak a magyar kormány jegyzékét.

Megelégedéssel szögezi le a jegyzék, hogy a magyar követelések tekintélyes részére meg egyezés áll fenn.

A magyar jegyzék megismétli a csehszlovák kormánynak azt a nyilatkozatát, hogy a szombaton átadott nyilatkozatok általános tárgyalási alapul szolgálnak és lehetőségeket tart fenn később teendő lépésekre. Megelégedéssel szögezi le, hogy a magyar követelések tekintélyes részére a két kormány közt megegyezés áll fenn és javasolja, hogy a magyar csapatok a nem vitás területet záros határidőn belül szállhassák meg. A további halogatást semmiféle különös tény se indokolja. Megállapítja továbbá, hogy még mindig lényeges nézeteltérések állnak fenn a két kormány között, elsősorban az átcsatolás alól elvont terület fontosságára vonatkozóan s ezenkívül nézetkülönbség van, főként azokra a városokra nézve, amelyek — Pozsony kivételével, 1918-ban tulnyomó többségben magyarok laktak. Nyilvánvaló ennélfogva, hogy Magyarország ezekről még a müncheni megállapodás szellemében sem mondhat le.

Népszavazás a vitás területeken

Mindazonáltal a magyar kormány még egyszer bizonyítékát kívánja adni legmesszebbmenő békülékenységének s ezért javasolja, hogy tartassék népszavazás azokon a terü-

letekszen, amelyek a magyar kormány által javasolt néprajzi határvonal és a csehszlovák kormány által legutóbb felajánlott határvonal között fekszenek. A népszavazásnak november 30-ig véget kellene érnie. A népszavazáson csak azok a személyek vehetnének részt, akik 1918. október 18-án a szóbanforgó területre laktak, vagy e határidő előtt ott születtek, valamint ezek leszármazottai. A jegyzékhez csatolt térkép a két kormány közti még vitás területet nyolc szakaszra osztja.

Javaslat a döntőbiróságra

Amennyiben a csehszlovák kormány nem volna abban a helyzetben, hogy az ismertetett népszavazási javaslatot elfogadja, a magyar kormány a maga részéről kész volna az egész vitás területet, Pozsonyt is, valamint a ruszinszko örendelkezési jog kérdését beleértve, döntőbiráskodásnak vetni alá magát. A döntőbiráskodást a nyugati részen Olaszország és Németország gyakorolná, míg a keleten fekvő terület egyrésze fölött olyan döntőbiróság működne, amelyben Olaszország és Németország mellett Lengyelország is részt venne. Mindkét fél előre kijelentené, hogy a döntőbirósági ítéletnek aláveti magát.

Prága gyors választ ígér

A prágai magyar követ a jegyzék átadása kor a gyors elhatározás szükségességét hangoztatta és a csehszlovák külügyminiszter kilátásba is helyezte, hogy kormánya a választ a legrövidebb időn belül megadja.

a béke ára a fegyver; de éppen ilyen parasztigazság, amelyet utóljára Kant szövegezett meg a filozófusok számára s melyet újra és újra kénytelenek megtanulni a politikusok, hogy a fegyverkezés erőfeszítése egy napon megközelíti az emberi teherviselés felsőfokát, s akkor meg kell kezdeni a háborút, mert az állam csak így tud menekülni a szociális terhek következményeitől. A

szeptembervégi számla azt bizonyítja, hogy a fegyverkezés nélkül nincs béke Európában, de bizonyítja azt is, hogy vagy leszerelnek egy napon a hatalmak, vagy nem bírják tovább e béke költségeit szusszal, pénzzel és anyaggal. München a bizonyíték, hogy tudják ezt. Az elkövetkező esztendő lesz a vizsga, amikor kiderül, hogy az eredmények megérték-e a szeptemberi tandíjat?

Szüllő Géza nyilatkozata

Pozsonyból jelentik: Szüllő Géza, az egyesült magyar pártok klubjának elnöke, tegnap tért vissza Pozsonyba külföldi utjáról. Szüllő Géza az újságíróknak a következőket nyilatkozta:

— Külföldi utam során igen sok diplomátával volt alkalmam érintkezésbe jutni. Ezek a diplomaták és államférfiak most a világ nagy sakkjátékát folytatják. Ebben a játékban mi,

csehszlovákiai magyarok, a bástya szerepét föltjük be, de akik velünk játszanak, azok tekintetbe veszik az összes többi sakkfigura kombinációt is. Hogy magyar részről Kánya Kálmán külügyminiszter a sakkjátékos, az nekünk csak szerencsénkre szolgál. Akik tudják, mi a sakk, azt is tudni fogják, hogy egy játszmat nem lehet pillanatok alatt megnyerni. Csend, türelem és fegyelmezetttség elengedhetetlen feltételei annak, hogy ez a játszma eredményesen fejeződhessen be.

A magyar kormányelnök javaslatai

Imrédy Béla magyar miniszterelnök fogadta a magyar sajtó képviselőit, akik előtt ismertette a Prágába küldött magyar ellenjavaslatokat. A miniszterelnök behatóan foglalkozott a müncheni értekezlettel, ahol a csehszlovákiai magyar kisebbség kérdésének megoldására pótmegállapodást írtak alá. Eszerint a müncheni négyhatalmi értekezlet résztvevői újból összeülnek, ha a magyar—csehszlovák közvetlen tárgyalások három hónapon belül nem vezetnek eredményre. Ezen az alapon épült fel a magyar kormány diplomáciai akciója.

Ami a prágai kormány legújabb javaslatát illeti, az jelentős határrészeket összeesik a magyar

kormány által javasolt határvonalal. Jelentős városok tekintetében azonban a javaslat olyan álláspontot foglal el, mely etnikai szempontból nem indokolt. A javaslat igen fontos területekre nézve negatív. Pozsony, Kassa, Nyitra, Ungvár és Munkács a határvonalon kívül maradnának és továbbra is Csehszlovákiához tartoznának.

A magyar kormány ellenjavaslatában a vitás területekre nézve népszavazást javasol. A magyar ellenjavaslathoz csatolt térkép szerint a vitás területeknek nyolc szakasza van.

Imrédy miniszterelnök kijelentette, hogy a magyar kormány nem adja fel a reményt, hogy sikerül a kérdést békés uton elintézni.

kormányhoz intézett válaszigyzékével és a lapok remélik, hogy a magyar kormány ez a válasza gyors megoldásra kerül.

Rómában szintén nagy érdeklődést keltettek a magyar kormány ellenjavaslatai, amelyeket a reggeli lapok részletesen közölnek. A lapok egyelőre nem foglalnak bővebben állást.

Cseh-Máramarosnak Romániához való csatolását kéri az ottlakó románok

Sighet. Vasilly ezredes, máramarosmegyei prefektust tegnap a cseh-máramarosi románság népes küldöttsége kereste fel. A küldöttség tagjai a prefektusnak memorandum-másolatot nyújtottak át, amelynek eredetijét Őfelségének küldötték el. A memorandumban elmondják, hogy a Tiszán túl lakó és kompakt tömegben élő 20 ezer román azt kívánja, hogy ezt a területet csatolják Romániához. Eddig hűséges állampolgárai voltunk Csehszlovákiának — hangzik a memorandum. — Most azonban, amikor hovatartozásunk felől kell döntenünk, azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy ne csak lélekben tartozzunk Romániához, hanem a valóságban is.

Hitler váratlan látogatása a ligetfalui határszélen

Bécs. (Rador.) Hitler váratlanul Engerauba (Ligetfalu) érkezett. Ez a helység tudvalevőleg hídfőt képez a Dunán Pozsonnyal szemközt. A hírodalmi vezér és kancellár társaságában több katonai és polgári személy tartózkodott. Ugy hírlik, hogy a Németországhoz csatolt helység lakossága körében elégedetlenség uralkodik és ezt nem is titkolja, mert véleménye szerint ez a helység és a környéke Magyarországot illette volna meg.

Breslauban, vagy az Odera melletti Frankfurtban lesz a Hitler-Beck-találkozó

Berlin. Az United Press jelentése szerint Beck lengyel külügyminiszter a közeli napokban találkozni fog Hitler kancellárral. Lehet, hogy a találkozó színhelye Berchtesgaden lesz, de az is lehet, hogy a német—lengyel határ közelében Breslauban vagy az Odera melletti

Frankfurtban találkozik a két államférfi. A találkozó fő tárgya a lengyel—magyar határ kérdése, de valószínű, hogy a danzigi kisebbségi probléma, a lengyel—német megemntámadási szerződés kiterjesztése, valamint gazdasági és politikai természetű ügyek is szóba kerülnek.

Elfoglalták Hankeut is a japán csapatok

Befejezéshez közeledik a véres japán—kínai háború — „Sárga veszedelem”-ről fantáziál a francia sajtó

Tokio. (Rador.) Ma váratlanul megszólaltak a riadójelző készülékek és közöttük a lakossággal, hogy a japán csapatok bevonultak Hankeuba. A főváros lakosságának lelkésedése a hír hallatára nem ismert határt. A házakat valóságos zászlóerdővé változtatták. A polgárok ezrei a császári palota elé gyülekeztek, hogy a mikádó iránt érzett hódolatukat kifejezzék. A győzelem alkalmából rendezett ünnepek legalább egy hétig tartanak. Hankeu elfoglalásának napját nemzeti ünnepé nyilvánították. A lapok külön kiadással szétoszták az uccákon a rikkancsok harangszóval figyelmeztették a lakosságot a különkiadásokra. A közönség mohón kapkodott a festéktől még nedves lapok után. Tokió örömmámorban uszlik.

A japánok a cinceui csatamező környékén, ahol Hankeutól északra, több helység található, kiterjesztették előrenyomulási hálózatukat. A bekerítő harcomozdulatok harminc kínai hadosztályt szorítanak a japánok támadási gyűrűjébe, amely Hankeu felé közeledve egyre szűkül. Egy haditudósító jelentése szerint 3000 kínai dereglye igyekszik Hankeu felé a Jangcse felső folyásá-

nál és valamennyi dereglyét zsúfolásig kínai katonák töltönek meg. A hajózást a folyamon rengeteg elhelyezett akna akadályozza, de a japán hadihajók is erősen pusztítják a kínai dereglyéket.

A katonai hatóságok az utóbbi napokban, amikor a japánok előrenyomulása erőteljesebben érezhetővé vált, a legnagyobb pontossággal megszervezték a polgári lakosság eltávolítását, úgy hogy a japán hódítók megérkezése során Hankeu lakosságának jelentékeny tömegét már nem lehet a fővárosban találni. A háború kitörése idején Hankeunak kétféle lakosa volt és a mostani kiűrtés valóságos népvándorlás jellegű. A hatóságok nemcsak katonai szempontból sürgetik a polgári lakosság gyors eltávolítását, hanem azért is, mivel a háborús övezetből visszaáramló menekültek ragályokat terjesztenek.

A Paris Soir szerint a japán hatalom megnövekedése komoly veszedelmet jelent Európának és Németország sem kivétel — állapítja meg a francia lap — emlékezzünk csak arra, hogy „sárga veszedelem”-re először II. Vilmos császár figyelmeztetett.

Vehet már rádiót

mert megérkeztek az 1939-es típusú rádiók!
HORNYPHON, MINERVA, SIERA, STANDARD stb.
vilgmarkák gyári lerakata. Olcsó árak!

VERES LÁSZLÓ
oégnél, Blv. Reg. Ferd. 47.
Telefon: 27—56 szám.

Az új cseh állam kialakulása

London. A müncheni egyezmény értelmében a szudeta-földre küldött angol megfigyelők vizsgátértek Londonba. Az egyik megfigyelő tiszt az újságírók előtt kijelentette, hogy

nagy meglepetéssel látták, hogy az új cseh—német határok megállapításánál a csehek és a németek megbízottai jóakarattal működtek együtt.

A prágai lapok közlése szerint Benes volt elnök pártjában az új helyzettel szemben követendő politikai kérdések ügyében ellentétek merültek fel. Benes egyik régi bizalmasa, Busovszky miniszter, aki most is tagja a csehszlovák kormánynak,

valószínűleg kénytelen lesz lemondani, miután ő a szabadkőművesség nagymestere és a szlovákok, akik az utóbbi időben a szabadkőművesség és a zsidóság ellen fordultak, nem akarják ezeknek megtestesítőjét a kormányban látni.

A csehszlovák fővárosban egyébként tovább tartanak a zsidóellenes tüntetések. Több kereskedés kirakatára cédulákat ragasztottak fel, hogy csakis cseh üzletekben cseh árut vásároljon a közönség.

Az egyik prágai lap kiszámította, hogy Csehország a területátengedések következtében mennyi lakost fog veszíteni és mennyivel csökkennek az állam-bevételei. A kimutatás szerint az átengedett területekkel

5 millió lakost fog veszíteni Csehszlovákia és az állam bevételei 15 milliárd koronával csökkennek majd.

Az új szlovák intézkedések

Pozsony. (Rador.) A Havas ügynökség értesülése szerint Szlovákiában csak három párt: a szlovák néppárt, Karmasin államtitkár német pártjának és az egyesült magyar pártjának működését fogják engedélyezni.

Két német nyelven megjelenő lapot, a Prager Tagblattot és a Prager Mittagot betiltották. A betiltás okát nem közölték csak annyi ismeretes, hogy az egyik lap német demokrata, a másik pedig egyetemes zsidó politikát folytatott.

Itt írjuk meg, hogy Tiso József, a szlovák kormány elnöke, ma a következő kijelentést tette: — A mi jövő életünk nem a pártpolitikai rendszeren, hanem a testületi szellemen épül fel.

Bevezeti Prága a munkatáborokat

Egyébként Tiso dr., a szlovák kormány miniszterelnöke, kormányának több tagjával kedden reggel repülőgépen Prágába utazott, hogy részvegyen a központi kormány tanácskozásain, melyen a magyar ellenjavaslatok kerülnek tárgyalásra. A hétfői csehszlovák minisztertanács elha-

CORSO

Fűtött terem. 3 mérs., 5, 7.15 és 9.15

Ma premier!

CSAVARGÓK (Die Landstreicher)

vidám operett. Főszereplő: Erica Drusovicz, a belgrádi operett-színház világhírű művésznője. Partnerei: Paul Hörbiger, Gretl Theimer és Rudolf Carl. A filmet Svájcban forgatták Carl Lamac cseh filmrendezővel.

O. Ziehrer bécsi muzsikája. A film szövegét az aradi CZIFFRA GÉZA írta.

Nem kell többé vallási bizonyítvány a külföldi állampolgárok kérvényei mellé

Bucurestiből jelentik: Ismeretes, hogy a külföldi állampolgárok tartozkodási engedélyének meghosszabbítására vonatkozó kérvények beadási határidejét november 15-ig hosszabbította meg a miniszterium. Köztudomású, hogy a tartozkodási engedélyek meghosszabbítására vonatkozó kérvény mellé az aktákhoz kellett csatolni a kérvényező vallását igazoló iratot is. Miután többeknek ez az irat beszerzése sok nehézségbe ütközött, beadvánnyal fordultak a miniszteriumhoz, kérve a vallást igazoló okmány mellőzését. A miniszterium helyt adott a kéréseknek és körrendeletet adott ki arra vonatkozólag, hogy a jövőben senki től se kérjék ezt az iratot.

Itt írjuk meg, hogy eddig az országban tartozkodó idegenek közül mindössze ötven százaléka adta be hosszabbítást kérő okmányait. A miniszterium közli, hogy az érdekeltek sürgősen nyújtsák be irataikat, mert a jelentkezési határidőt nem hosszabbítják meg.

A teljes gyermekápoláshoz szükséges továbbá:
NIVEA-gyermekpuder és NIVEA-gyermek-krém

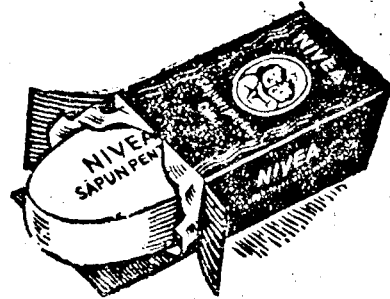
Egy egészséges bőr...

gyermekének legnagyobb fontossággal bír.
Használjon tehát

NIVEA-GYERMEKSZAPPANT:

amely a bőrt tisztítja, anélkül hogy meg-
támadná. „Eucerin” tartalma erősíti a bőr-
szöveteket.

Ára
Lei 20.-

London püspöke leálcázza Chamberlain politikájának intrikusait

Rádió mond újabb beszédet az angol kormány elnöke a nemzetközi helyzetről

London. London püspöke a hétfői egyház-
megyei értekezleten kijelentette, hogy hálátla-
nok azok, akik „két héttel ezelőtt még resz-
kettek a félelemtől és akiket egy férfiúnak a
bátorsága és képessége mentett meg. Most ez
ellen a férfiu ellen fordulnak és hangoztatják,
hogy ők jobban csinálták volna. Azok, akik
Hitlert teszik felelőssé a veszélyekért, azok
nem tanulmányozták a múlt huszesztendő tör-
ténését. Nincs mentség azokra a módszerekre,

ahogyan a háboru után Németországot kezel-
ték. Nem mint politikusnak, hanem mint ke-
reszténynek az a véleményem, hogy az angol-
oknak el kell fogadni a baráti jobbot, amit Né-
metország már ötödször nyújt Franciaország-
nak.”

Itt írjuk meg egyébként, hogy Chamber-
lain miniszterelnök szerdán rádióbeszédet
mond a nemzetközi helyzetről.

Megoldást nyert a bucaresti-i Antígona titka:

Édesanyja egykori művészi karrierjének példája csábította el egyedül
Dobrescu tábornok fiatal leányát a ploesti-i kalandra
Újra eltűnt egy fiatal, 16 éves bucaresti-i leányka

Bucurestiből jelentik: Dobrescu Victoria An-
tigona, a Bucurestiből különös körülmények kö-
zött eltűnt és Ploestiben ugyancsak különös kö-
rülmények között megtalált 17 éves diákleány
ügyében még most sem sikerült tisztázni az eset
részleteit. Amint már megírta az Aradi Közlöny,
két ploestii fiatalember — akik unókatestvérek —
a ploesti-i uccán sétálva talált rá a szülői háztól
már napok óta távollévő lenyra. A két fiatallem-
bernek

gyanus volt az éjszakában egyedül sétáló
leány,

akit a rendőrségre vittek. Itt derült ki, hogy Dob-
rescu tábornok leányáról van szó, de a 17 éves
szép Victoria Antígona sem első kihallgatása al-
kalmával, sem később

nem tudott elfogadható magyarázatot adni
„elrablásáról.”

Valószínűnek tartják, hogy valamilyen lelki
elváltozásról van szó, amelynek hatása alatt ön-
tudatlanul cselekedett a leány. Dobrescu Victo-
ria Antígona a következő vallomást tette a rend-
őrségen:

— Életem nyugalmasan és zavartalanul folyt
szüleim házában, míg — mintegy 4 héttel ezelőtt
— egy 27 év körüli fiatalember kezdett követni.
Jómegjelenésű, rendesen öltözött fiatalember volt.
Reggelenként megvárt, amikor iskolába indultam,
egész idő alatt követett és kérdően nézett reám.
Október 20-án reggel, amikor iskolába indultam,
ismét ott láttam a fiatalembert, aki
ezúttal merészebb volt és hozzám csatlako-
zott.

Szinte magamhoz sem térhettem a meglepe-
téstől, amikor a sarokhoz értünk, ahol egy ha-
muzsinú gépkocsi állott. Itt a fiatalember feltar-
tóztatott és oroszos kiejtéssel kezdett hozzám be-
szélni, amikor

egyszerre kinyílt a gépkocsi ajtaja és engem,
aki teljesen megzavarodtam a szokatlan hely-
zettől, betessékelt a kocsiba.

Kisérőm hirtelen elindította az autót s miköz-
ben állandóan beszélt hozzám, az északi pályá-
udvar felé hajtott és most már

hirtelen fenyegetésekkel arra kényszerített,
hogy kiszálljak a kocsiból.

Áthaladtunk az indóházon, majd beszálltunk
a Ploesti-felé induló vonatba...

A továbbiakban arról beszélt a fiatal leány,
hogy most, amikor utólag visszagondol a törté-
netekre,

úgy érzi: hipnotizálva volt.

Néhány zavaros szóval emlékezett meg a
ploesti-i élményeiről is, ahol állítólag egy balett-
tanárhoz iratták be tánctanulás végett.

— A tánctanár igen rendes házában lakik —
mondotta a leány — egy éltebb asszony tár-
saságában fogadott és három napig szorgalmasan
tanított táncolni. Egyebet nem mondhatok, nem
tudom, hogy milyen szerencsés körülményeknek
köszönhetem, hogy felfedeztek, de roppant örü-
lök neki...

Borzalmasan izgalmas és aggodalmas napokat
állottam ki, rendkívül boldog vagyok, hogy
ismét láthatom a szüleimet.

A tábornokot és feleségét távbeszélőn értesí-
tették leányuk megtalálásáról és a szülők azon-

nal Ploestibe érkeztek. A találkozás megható volt.
Percekig zokogtak egymást átölelve a szülők és
a megtalált gyermek, sokáig senki nem merte
őket megzavarni.

Váratlan fordulat a Dobrescu-ügyben!

A keddi esti bucaresti-i jelentéseink szerint
Dobrescu Antigone esetéről megállapították,
hogy az urileányt nem rabolták el. Az Eliade
Radulescu lyceumnak ez a növendéke fogadott
leánya volt Dobrescu tábornoknak és kihallga-
tása során a következőket mondotta:

— Nemrégiben megtudtam, hogy anyám,
akit sohasem láttam színésznő volt Párisban. Et
től a perctől kezdve mindig csak arra gondol-
tam, hogy anyám nyomdokaiba lépek és én is
színésznő leszek. Néhány nap előtt olvastam
egy apróhirdetésben, hogy szép fiatal leányo-
kat keresnek egy artista csoportba.

A rendőrség megállapította, hogy a kérdéses
hirdetményt leánykereskedők tették közzé. Ér-
deklődéssel várják az újabb eltűnt fiatal lány,
Stolcz Jolán esetének kinyomozását. Ugyanis
ez a 16 éves leány néhány nappal ezelőtt nyor-
talanul eltűnt szüleinek, strada Pictor Grigo-
rescu 10. szám alatti lakásából és a szülők csak
most fordultak a rendőrséghez, Stolczék vagy
nos emberek, akiknek eltűnt leánya feltűnően
szép volt.

Nagy kémkedési botrány Párisban

Páris. A francia fővárosban nagy kémkedési
botrány pattant ki. Az állambiztonsági hivatal le-
tartóztatta Vittorio di Resta, olasz tisztviselőt,
továbbá Bakovszky, párisi rendőrinspektort. Raj-
tuk kívül őrizetbe vették Adrian Grosso, párisi
olasz kereskedőt. A rendőrség több házkutatást
tartott és újabb letartóztatásokat várnak. A letar-
tóztatottak Olaszország javára kémkedtek és ál-
lítólag magasrangú tisztviselők is bele vannak
keverve az ügybe.

URANIA 5, 7.15 és 9.15 órákor. Tel.: 12-32

Ma POLA NEGRI legszebb filmje

Moszkva-Sanghai

A doni-kozák kórus közreműködésével

Holnap szezonnyitó PREMIER!

STAN és BRAN ismét együtt

A nagy kibékülés alkalmával új filmjükben felülmulják minden eddigi produciójukat.

Ujjé, a hegyekben nagyszerű

az Alpések esodás panorámájában játszódik le.

Készítse elő nevetőizmaait a holnapi kacajó-premierre!

LINDBERGH ÖKLE

Mint kedves intimítást, most ismét felelevenítik a külföldi lapok Lindbergh ezredes, a világhírű repülő kedélyes moszkvai kalandját, amikor az óceánrepülő tévedésből leütött egy titkosrendőrt. Történt ugyanis, hogy az ezredes ment, mendégelt a moszkvai uccán — legutóbbi oroszországi tartózkodása alkalmával, — amikor észrevette, hogy valaki követi. Hátra-hátra fordult és gyanakodva figyelte azt a közömbösnek látszó, mégis kétségtelenül őt követő férfit, akinek rosszul leplezett érdeklődése nyilvánvalóvá tette, hogy valamit akar. Az ezredes percek alatt átgondolta a helyzetet és arra a megállapításra jutott, hogy holmi szemtelen, vakmerő riporterről van szó, aki ismét szenzációkkal szeretné kipróbálni közönségét. Gondolkodni és a tettek útjára lépni, pillanat műve volt. Lindbergh ezredes — így írják ezt a külföldi lapok — villámgyorsan megfordult és anélkül, hogy egyetlen szót is szólott volna — minek is az, hiszen számára nem volt kétséges, hogy csakis újságíróról lehet szó, — hatalmas ökölcsapással földreterítette „üldözőjét”, majd mint aki jólvégezte dolgát, tovább ment... Elképzélhető azután a bosszúsága és sajnálkozása, amikor másnap megállapította, hogy tévedés áldozatává lett, mert akit leütött, nem újságíró, hanem csupán egy GPU titkosrendőr volt.

Bizony, Lindbergh ezredes, akinek a nevét mint a mai kor hősiessége megtestesítésének fogalmát hordozta körül a világban a nemzetközi újságírodalom, élénken sajnálkozott. Hogy, hát ő nem így gondolta ezt, nem tudta, hogy titkosrendőrrel van szó, hanem azt hitte, hogy újságíró követi s megint készült zaklatni kellemetlenkedő kérdéseivel. Mert ő, Lindbergh ezredes, gyűlöli az újságírókat. Látni sem szereti ezeket az embereket. S ha teheti, egyetlen jólirányított ökölcsapással leteríti.

Igy a kitűnő ezredes. A nyilatkozatot, amelyet annak idején erről az „esetecskéről” tett, már annak idején is megirták és most az óceánrepülő párisi tartózkodása alkalmából felelevenítik, nyilván intelmű a túlmerész újságírók számára. Annak idején éppen úgy, mint most, a nagy világlapok minden kisérő megjegyzés, minden magyarázat nélkül közölték az esetet, pedig az a bizonyos „eltévesztett” ökölcsapás tulajdonképpen a világ minden újságírójának szól s tul eredeti rendeltetésén, nemcsak Lindbergh ezredes, de sok ezer elfogult, az újságírókkal szemben egyenesen rosszindulatú ember véleményét tolmácsolta.

Ahogy így elgondolodom ezen az ökölcsapáson, egyre határozottabban érzem, hogy ez a korszerű közjáték, ez az uccai kaland több egyszerű verekedésnél, több Lindbergh ezredes és a leütött titkosrendőr magánügyénél, ez kortűnet, ha jobban tetszik körtűnet.

Az újságíró nem a maga mulattatására szaladgál hírek után. Nem sportszerűen üzi hivatását s nem azért összpontosítja figyelmét az élet eseményeire, hogy ezzel másoknak kellemetlenkedjék. Millió és millió ember rabszolgája a napi események zaklatott életü krónikása, akitől az olvasóközönség megkívánja, sőt megköveteli, hogy a reggeli kávéhoz a világ minden eseményét, a kisváros minden szenzációját, a nap valamennyi érdekességét felszolgálja. Lindbergh ezredes sem azért követte volna a leütött férfit, ha tényleg újságíró lett volna, mert személyileg érdekli a nagy légi hős. Mint ahogy a sikkesztő vidéki adóépítész családjához sem magánszorgalomból látogat el a riporter. Ez a foglalkozási ág a huszadik század legkorszerűbb mestersége, mert kielégíti azt az érdeklődést, amelynek megnövekedése egyenes arányban áll a világ távolságának csökkenésével s a műszaki tudás nyújtotta lehetőségekkel.

Lindbergh ezredes csak egyike azoknak az embereknek, akik az újságírók iránti lenézésüket nem titkolják. Sőt, minél hangosabban, minél kihívóbban hangoztatják, jöllehet maguk is szíves örömet veszik igénybe a lapok hírszolgálatát. Enélkül ugyanis a kulturemberek általában szinte vakok, süketek, némák lennének. Azt hangoztatják, hogy az újságírás érdeklődése tultog és ennek igazolására példákat is hüllandók felhozni. Közben megelégednek arról, hogy vannak mérnökemberek, akik a háború szolgálatában a legszörnyűbb mérgeket, bacillus-fegyvereket agyalják ki, előkelő foglalkozási ágakhoz tartozó emberek, akik meg nem engedhető célok szolgálatába állítják tudásukat, hivatásukat és mégsem általánosítják ezirányú szereplésüket az összes mérnökökre, vagy az illető foglalkozási ágra. Elfelejtik azt is, hogy ha vannak is tulkapások, ezek csak azért lehetségesek és azért ismétlődhetnek meg, mert létezik olyan olvasóközönség, amelyik megfizet érte, léteznek olyan emberek, akiknek érdeklődése megkívánja, hogy bizonyos újságírók ilyen vonatkozású szenzációkkal szolgáljanak. Emberhussal dolgozó vendéglő csak olyan városban létezhetnek, ahol emberhust esznek az emberek és ez a megállapítás feltétlenül áll az újságíróra is.

A sajtó szerepét leértékelni — hiba lenne. Még akkor is, ha Óceánok fölött röpködő modern nős teszi ezt. A sajtót általánosságban felelőssé tenni eseményekért, jelenségekért, vélt kellemetlenségekért, legalábbis naivitás. Ökölcsapásokkal pedig éppenséggel nem lehet az ilyentemészetű kérdéseket elintézni, bármennyire is divatbajlott mostanában az erély és a határozottság...

A béke megszilárdítására egyetlen alkalmat sem szabad elmulasztani

Halifax lord angol külügyminiszter beszéde

Londonból jelentik: Halifax lord külügyminiszter tegnap este Edinburghban beszédet tartott, amelyben foglalkozott az európai válsággal.

— Ma már semmit sem érniék el azzal — mondta Halifax — ha megvizsgáljuk, vajon Csehszlovákia volt vezetőinek a válság előtti szívesebb és szélesebb látókörrel bíró politikája megtudta-e volna övni a köztársaságot az elszenvedett veszteségeiktől. Csehszlovákiát sem miféle háború, Franciaországnak, a szovjeteknek, Angliának és azoknak az országoknak erőlködése, amelyek esetleg hozzánk csatlakoztak volna, nem tudta volna megvédeni a legborzalmasabb sors ellen. Éppen ezért el kellett fogadnia azokat az áldozatokat, melyeket tőle követeltek, bármilyen nagyoknak is látszottak. A britt nép teljes rokonszenvvel viseltetik a nemes és bátor csehszlovák nép iránt, de senki sem kételkedik benne, hogy az általunk választott megoldás volt a legjobb. *Nincs ideális megoldás. Mindig lesznek kisebb ségek, amelyek idegen uralomnak lesznek alávetve. A kisebbiségeket védeni lehet a tulkapások ellen, ha a két félben van jóakarát és hajlandóság az igazságtalanságok kiküszöbölésére.*

A külügyminiszter ezután Anglia felfegyverkezéséről beszélt, amelyet helyesnek és szükségesnek minősített.

— Angliának, hogy a béke megvédésénél neki juttatott szerepet betölthesse, fel kell fegyverkeznie, hogy tekintélyének egész súlyával léphessen fel. Az egyszóval felfegyverkezések és leszerelések nem lehetségesek és nem szoríthatók a béke ígéret. Angliának nem kell attól

félteni, hogy megtámadják, de sokoldalú vállalt kötelezettségeinek kell eleget tennie a nemzetközi politikában. *A jövő három lehetőségét rejtte magában: háború, fegyveres béke vagy béke a megértés révén.* Anglia arra törekszik, hogy elkerülje az első lehetőséget és lehetővé tegye a harmadiknak megvalósítását. De lehetséges, hogy Anglia arra kényszerül, hogy a fegyveres béke korszakán haladjon át, hogy elérkezzen az igazi békéhez. Anglia nem akar mások belügyeibe avatkozni. De elvárja tőlük, hogy ők se avatkozzanak az ő ügyeibe. A világnak sokkal jobban menne a sora, ha a nemzetközi helyzet bizonyos angolai és külföldi bírállói ezt a mesterséget több mértékletességgel gyakorolnák.

Halifax miniszter beszédét így fejezte be:

— Egyetlen alkalmat sem szabad elszalasztanunk, hogy megszilárdítsuk a békét és elősegítsük Németország, Olaszország, Franciaország és Anglia közötti személyes megbeszéléseket, amelyeket Münchenben megkezdünk. Kapcsolatainkat mindazokkal ki akarunk mélyíteni, akik erre hajlandók és akik hozzánk hasonlóan a kölcsönös jóindulatú és tisztelgő alapuló nemzetközi megegyezésre törekszenek.

Német politikai körökben kedvezően fogadták Halifax lord beszédét és az a benyomás uralkodik, hogy Anglia tovább akarja folytatni a müncheni találkozón megállapított politikai programot és megkísérli, hogy a nemzetközi viszonyokat megjavítsa. Német körökben egyetértettek lord Halifaxnak azon felfogásával, hogy szükséges az európai újárendezés és a tartós béke fenntartása Nyugateurópában. (Páfor.)

Színház

SZÍNHÁZI MŰSOR:

Szerdán: „Kék róka”. (Herczeg Ferenc kiváló színműve. Közkívánatra. Eredeti szereposztásban és nagyszerű kiállításban).

Csütörtökön: „Mezei pacsipta”. (A szezonnyitási slágeroperettje).

Pénteken: Román előadás.

Szombaton: Román előadás.

Vasárnap: „Liliom”. (Molnár Ferenc klasszikusan megformált csirkefogó figurájának élete és halála. Cimszereplő: Kovács György).

* Ma este: „Kék róka”, holnap este: „Mezei pacsipta”. A színház igazgatóságának gondos műsorösszeállítására folytán holnap ismét alkalma lesz a közönségnek a „Mezei pacsipta” fílbemászó, kedves muzsikájában és ötletes szövegében gyönyörködni.

* A társadalom minden rétege felfigyel a vasárnapi „Liliom”-reprezre. Ime egy nagyszerű darab, egy nagyszerű témakör, „Liliom”, vagy egy csirkefogó élete és halála. Milyen nagy darab reális élet van összegyűjtve ebbe az aránylag kis történetbe, amit Molnár Ferenc irodalmi zsenije ilyen nagyszerűen tudott összekovácsolni. A „Liliom” lesz az aradi színtársulat Molnár-ciklusának megnyitó előadása. Választékos, magas kultúrsvonalat képviselő lesz ennek a ciklusnak minden előadása. Olyan ragyogóan sikerült összeválogatni a szereplőket, hogy az aradi „Liliom”-előadás a világ bármely városában megállhatja a helyét. Például: Cimszereplő: Kovács György. Julika: a prózatársulat ujonnan szerződött tagja: Felszeghy Mária. Ez a ragyogó, minden vonatkozásában szenzibilis művész tökéletesen fogja kihozni Molnár Ferenc nehéz elkondolási jellemét. Muskátné: Harmath Jolán. Tomboló sikert aratott ugyanebben a szerepben nemrégben a kolozsvári társulatnál. Felhő Ervin és idősebb Szendrey ragyogó figurát visznek színpadra, Lázár Hilda, Derecskey, Kiss Elemér, Szabó Gyula, Révész és a társulatnak minden egyes tagja kifogásolnivalót nem hagy maga után. Mindennek a tetejében Horváth László nagykonceptiója, amely a rendezés terén százszázalékosan fog érvényesülni.

— Exotikus divatbemutató Budapesten. A közel-múltban rendkívül érdekes exotikus divatbemutatót tartottak a magyar fővárosban. Eredeti felvételekkel illusztrált lebilincselő cikket közöl erről a „Déliab” új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

— Madár-emberek iskolája. A technika fejlődése a gyermekek játékszereiben is nagy változásokat hozott létre. A gépkorszak gyermeke számizte régi játékaft és érdeklődése mindjobban a repülőgépmoellek építése felé fordult. Ez az érdeklődés hozta létre a madár-emberek iskoláját, amelyről érdekes, több képpel illusztrált cikket közöl Tolnai Világlapja új száma.

— Rendkívül gazdag tartalommal jelent meg az „Uj Idők” legújabb száma. Harsányi Zsolt és Bokor Malvin folytatásban közölt, nagyszerű regénye egészíti ki a szépirodalmi részt, melyet a művészi és aktuális képek, a mulatságos és érdekes Ceruzajegyzetek, a népszerű szerkesztői üzenetek és a többi hasznos rovat tesz teljessé. Díjtalan mutatványszámot bárkinek küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Andrassy-ut. 16. Előfizetési díja negyedévre 200 lei.

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Rendszeres hajójáratok

Északamerika, Kanada, Középamerika, Kuba-Mexiko, Délamerika, Keletázsia, Ausztrália és Hollandiáiba

Tengeri utazások

tökéletes üdülést és sok örömet nyújtanak! Földközi-tengeri utazások tavasszal és ősszel, Északi-tengeri és atlanti-szigeti utazások, Nyugatindiai utazások, Világkörüli utazások, Utazások Afrika körül valamint olcsó tengerentuli tanulmányi utazások

Felvilágosítások, prospektusok díjmentesen kaphatók a Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőtélén:

Kunstler utazási iroda
Arad, Bul. Regina Maria 24.
Telefon 10-86.

Iamandi igazságügyminiszter törvényegységesítő művét ünnepelték Cernautiban

Az igazságügyminiszter nagy beszédében fejtette ki a régi politikai rezsim összeomlásának okait és az új rezsim korszakalkotó jelentőségét

Cernauti. Cernautiban ünnepelték meg az országrészek törvényeinek egységesítését. Az ünnepségek Iamandi igazságügyminiszter törvényegységesítő művének szövegét eredetileg, de túllépték ezt a keretet. A papi méltóságok, bírók, magasrangú tisztviselők és állami hivatalnokok díszes gyűlékezete előtt Iamandi igazságügyminiszter nagy beszédet tartott. Hangzotta, hogy ez az ünnepség az egységesítő mű kezdetének szól csupán. De a mű folytatása sürgősen és gyökeresen be fog következni — mondotta a miniszter. Gyorsan helyre fogjuk hozni ezen a téren mindazt, amit 20 év alatt elmulasztottak. A szónokok hangzatták, hogy a jelenlegi rezsim lehetetlenné teszi a visszatérést ahhoz, ami 1938. február 10-ike előtt volt.

IAMANDI VICTOR
igazságügyminiszter

A múltból beszélve, Iamandi miniszter többek között a következőket mondotta:

— Azok, akik hivatva lesznek alkalmazni az új irányelveket, erőteljesen duzzadó, építő és munkaképes nemzedékek arcvonalát fogják alkotni ezen ország értelmiségeinek, valamint erkölcsi értékeinek olyan felelős szerepet fognak biztosítani, ami felett eddig nem rendelkeztek.

Fényes ünnepségek a metropolian

Iamandi igazságügyminiszter különvonata vasárnap reggel fél 11 órakor érkezett Cernauti állomásra, ahol Alexianu professzor királyi helytartó fogadta. Háromnegyed 11 órakor renyülögépen megérkezett Eugen Titeanu sajtó- és propagandaügyi alminiszter is.

A pályaudvaron hatalmas menet alakult, amely a fellobogozott, feldisznított uccákon át a metropolita rezidenciája felé indult, amelynek dísztermében proklamálták ezelőtt 20 évvel Bukovina egyesülését az anyaországgal.

Ebben a teremben folyt le az ünnepség Iamandi miniszter elnökletével. Az első szónok Viforeanu semmitőszéki főügyész volt. A törvénykezés egységesítésének fontosságáról beszélt, ismertette a múltbeli helyzetet, amikor az ország különböző területei más-más törvények alatt éltek. Constantin Bruma táblai főelnök a szeptemberi törvényrendelet fontosságát méltatta, mivel az okiráltságbeli törvényeket kiterjesztették Bukovinára is.

Saucius Saveanu, a cernauti ügyvédi kamara dékánja annak szükségességére mutatott rá, hogy megvonsítsák az egységesítés ütemét. A kamara hódolatát nyilvánítja az uralkodó iránt.

Alexianu professzor, Suceava tartomány királyi helytartója a tartomány köszönetét fejezi ki Iamandi miniszter iránt, aki megszabadította az országot ezen sarkát az idegesség terhétől.

Végül Iamandi igazságügyminiszter emelkedett szólásra, aki rámutatott arra, hogy az okiráltságbeli törvényeknek Bukovinára való kiterjesztése átmeneti intézkedés, amit rövidesen követni fog az összes törvények egységesítése Románia egyik határától a másikig.

A miniszter bejelentését nagy tetszéssel fogadták az egybegyűltek.

Iamandi igazságügyminiszter nagy beszéde

Délben fél 2 órakor bankett volt a metropolita palotájának ebédlőjében. A pohárköszöntők sorsát Iamandi Victor igazságügyminiszter nyitotta meg, aki mindenekelőtt tiszteletteljes hódolatát és határtalan odaadását nyilvánította az ország királya, a nemzet lelki és politikai egysége állandó jelképe, az állam szilárd voltának, békében való fejlődésének és haladásának állandó biztosítéka iránt.

Az uralkodó életése után Visarion metropolita, Bruma táblai elnök, Radulescu ezredes, Vatra-Dornei polgármestere, Saucius Saveanu, Alexianu királyi helytartó, majd pedig újból Iamandi beszéltek.

— 1938. február 10-én — mondotta a miniszter — nagy veszélyben forgott az állam, alapjai meg voltak rongálva. Az ország eddigi vezetői arra kérték az uralkodót, lépjen fel a küszöbön álló veszéllyel szemben és tegye meg az intézkedéseket, amiket megfelelőknek tart a súlyosan megzavart belső rend helyreállítására. Nem muló válságról volt szó, hanem maga az államot vezető politikai rendszer bizonyult alkalmatlannak, hogy helytálljon a helyzettel szemben. Mint a liberális párt régi harcosa, aki sohasem tértem el a demokrácia rendszerétől, úgy vélem, hogy jogomban áll s kötelességem nyilatn s minden fenntartás nélkül beszélni. Akkori kormányzásunk építő munkát végzett, de ez nem volt elég ahhoz, hogy megvédje magát a politikai rendszert, amelyben élünk. Az államot nem védték meg elől és a tekintély egyre fokozottabban csökkent, ami jelentősen meggyengítette a pozíciókat és csökkentette az ellenállóerőt az

utunkban álló veszélyekkel szemben. Az okok eredete sokkal távolibb volt és a politikai pártok felelősségét terhelték, amelyek főszerepet játszottak a háború után.

A hamisan értelmezett demokrácia

Az általános szavazati jog szellemét nem nevelték be komolyan a népbe. A pártok közti harcok az egyetemes szavazati jog elformálandóságára vezettek a demagógia és vad ösztönök elszabadítása által. A politikai rendpártok nem értették meg felelős szerepüket. Az általános szavazást könnyen kezelhető eszköznek tekintették, amit mindenki saját érdekeinek és céljainak megfelelően kezelhet. Az általános szavazati jog bevezetésétől számított első tíz év alatt nem sok meglepetés volt, mert minden kormány tömör többséget szerzett minden nehézség nélkül. Hiányzott a törekvés arra, hogy becsületes nevelésben részesítsék a tömegeket. Mivel a politikusok csak a választások küszöbén szálltak le a nép közé és nem tartották be ígéreteiket, a polgárok lelkében reménytelenséget és bizalmatlanságot keltek. Ilyen körülmények között agitátorok, akik szenvedésekre és a nyomorúságra spekuláltak, visszaéléseket és a társadalom bizonyos rétegeinek erkölcsiit támadva, kezdték megszerezni a tömegek rokonszenvét és természetesen rövid néhány év alatt paradoxális helyzet állt elő. Az általános választójog, amely a demokrácia létrehozatalának és megszilárdításának eszköze volt, ellene fordult annak a politikai rendszernek, amely az ő kivirágása volt.

A politikusok bünei

— Politikusaink nem követtek egyenes vonalat magatartásukban. Egyesek a nagyok és kicsik közül káoszt csináltak árnyékban szőtt kombinációból. Kompromisszumokkal akartak fenntartani egy rendszert, amelynek minden részében részek ütdöttek. Megfeledeztek arról, hogy olyan időben élünk, amikor új irányvonalak és új rendszerek forranak, amelyek egyre fokozottabb mértékben dinamizmussal és támadó erővel vannak áthatva és elkerülhetetlen változásokat igényeltek magában az állam szerkezetében is.

— Ezek voltak nagyvonalakban az okok, amelyek a belső helyzet súlyosbodására vezettek és a felelős tényezőket arra kötelezték, hogy 1938. február 10-én az uralkodótól az ok és az ország megmentését kérik. (Élénk helyeslés.) De éppen ebben az értelemhez és az uralkodó tekintélyéhez intézett kijáltványban vallották és ismerték be egy egész rezsimek csődjét. (Taps.)

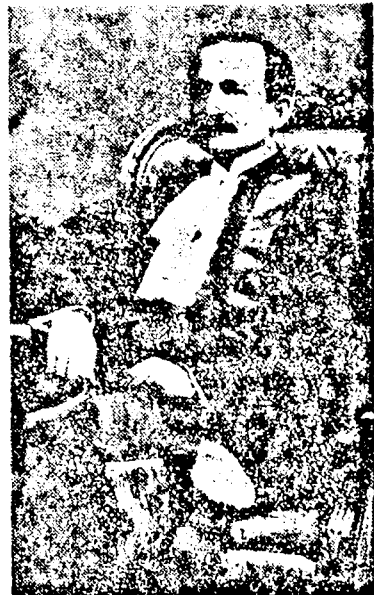
Kinevezték a bíróságok két legfőbb vezetőjét

AL. C. VIFOREANU
a Semmitőszék vezető főügyésze

Öfelsége a király a napokban nevezte ki a Legfelsőbb Semmitőszék két vezetőjét, akik már ezekben a napokban át is vették hivatalukat.

A két kinevezett bíró, Viforeanu semmitőszéki főügyész és Andrei Radulescu semmitőszéki főelnök a román igazságügyi hatóságok élén az új generációt képviselik és mindketten nagyon képzett tagjai a hatalmas igazságügyi szervezetnek.

ANDREI RADULESCU
a Semmitőszék főelnöke

CENTRAL: 5, 7.15 és 9.15 órakor

Korda Sándor hatalmas társadalmi filmeje:

A férfiak nem Istenek

Miriam Hopkins, Sebastian Shaw, Gertrude L...

ARADI KOZLONY

Ceelon: 11-51. Sürgöncim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . 420 " || Egy hólapra 70 "

A nő, a férfi és a pénz

A „Parade” című angol folyóirat tíz tréfiás pontba foglalva sorolja fel azokat az okokat, amelyek arra készítik a férfiakat, hogy pénzt adjanak a nőknek:

1. Ha muszáj.
2. Ha hiúsági okok készítik erre.
3. Gyávaságból.
4. Hogy megtartsa a nőt.
5. Hogy megszabaduljon tőle.
6. Hogy hízelegjen neki.
7. Hogy megsértse.
8. Mert a nő kér.
9. Mert nem akarja, hogy egy másik férfitől kérjen. Szóval kivétel nélkül minden férfi ad pénzt a nőknek azért.
10. Hogy a nő önmagáért és ne a pénzéért szeresse.

MIHAI NAGYVAJDA SZÜLETÉSNAPIJA.

Az ország lakossága kedden, október 25-én ünnepelte meg Mihai nagyvajda trónörökös születésnapját. A trónörökös születésnapja alkalmából, miként az ország valamennyi helységében, úgy Aradon is felleobogózták a házakat és a templomokban ünnepi istentiszteleteket tartottak.

A görög király londoni látogatása. Londonból jelentik: A görög király ma rangrejtve az angol fővárosba érkezett. A beavatottak szerint e hó végéig marad Londonban.

Shöpkéz Sándor halála. Budapestről jelentik: Shöpkéz Sándor nyugalmazott műegyetemi tanár, volt képviselő, a Hungária villamosági r. t. elnöke hosszasan szenvedés után elhunyt.

Egyiptom is jegyverkezik. Kairóból jelentik: Faruk király tegnap este rádióbeszédet tartott, amelyben hangsúlyozta, hogy Egyiptomnak olyan katonai szervezetre van szüksége, amely elég erős az ország megvédésére.

Törvénytervezet a román templomok ujászervezéséről. Bucuresiből jelentik: Csütörtökön összeült a Szent Szinódus, hogy megvitassa Puiu Visarion bucovinai érseknek a görög keleti román templomok ujászervezéséről elkészített törvénytervezetét.

CÁFOLJÁK A SCHUSCHNIGG-PÖR HIRÉT. Berlinből jelentik: Külföldi jelentések alapján arról számoltak be, hogy pénteken megkezdődik Schuschnigg dr. volt osztrák kancellár ügyének tárgyalása. A „Danziger Vorpos'en” most a hirt megcáfolja.

PRECUP AUREL AZ ARADI JÁRÁSBÍRÓSÁG ÉLÉN. Mint köztudomású, néhány héttel ez előtt elhelyezték Aradról az ilfovi törvényszékhez Istratescu Vasilet az aradi járásbíróság éveken át volt vezetőjét. Az áthelyezés után helyét ideiglenesen Hagiescu járásbíró töltötte be közmegelegedéssre, míg most az igazságügyminiszter intézkedett a tisztség végleges betöltésére és Istratescu Vasile utódjául az általánosan ismert, rokonszenves Precup Aurel nevezte ki, aki hét esztendővel ez előtt került az aradi járásbírószághoz, előbb pedig a megyében, Borosjenón teljesített szolgálatot. Ugy a borosjenői járásbíróság élén, mint az aradi működésének idején általános elismerést vívott ki a fiatal, alapos tudással rendelkező jogász, akit Arad jogásztársadalma szívesen lát új, felelősségteljes beosztásában. Kinevezése széles körökben keltett örömet, különösképpen kartársai és tisztelői körében. A mai napon, amikor átvette új hivatalát számosan keresték fel jókívánságaikkal.

Weizmann Chaim új felfedezése. Jeruzsálemből jelentik: Weizmann Chaim, a Cionista Világszövetség elnöke nagyjelentőségű felfedezést jelentett be a nyilvánosság számára. Közölte, hogy vegyipari telepén megtalálta azt az eljárást, amelynek alapján a narancs léből 40 százaléknyi erjesztett cukrot lehet kivonni.

ÖTVENSZÁZALEKOS UTAZÁSI KEDVEZMÉNY AZ ARADI ŐSZI VÁSÁRRA. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara hivatalosan közli, hogy sikerült az aradi őszi vásár látogatói számára 50 százalékos vasúti kedvezményt elnyerni a CFR igazgatóságától, amely kedvezmény Arad-, Bihar- és Temesmegye bármely állomásáról igénybevehető. A vasúti igazgatóság rendelete értelmében azok az utasok, akik 1938. november 3—8-a között a fenti megyék valamelyikéből Aradra utaznak, november 4—9-ig ugyanazzal a vasúti jeggyel utazhatnak vissza azon állomásra, ahonnan elindultak. A visszautazásnál a vasúti jegyet az állomási pénztárnál le kell bélyegeztetni. A bélyegzés ingyen történik, a vásár látogatását igazoló vásárigazolvány alapján, amely az állomáson, valamint a főútvonalon levő több üzletben szerezhető be 5.— lei ellenében.

Rómába utazik Ribbentrop. Berlinből jelentik: Félhivatalos jelentés szerint Ribbentrop miniszter Rómába utazik.

UJ POSTAVEZÉREGAZGATÓ. Bucurestiből jelentik: Királyi rendelet Catoiu Stefan, a posta, távírdó és telefon vezérigazgatójává nevezte ki a nyugalomba vonult Pitulescu helyett.

Szépségkirálynőből rendőr

A newyorki rendőrség női osztágába nyolcvan új tagot vesznek fel. A felvételi vizsgára jelentkezők között két szépségkirálynő és több volt revüőr is van.

JUGOSZLÁV ŐRJÁRAT KATASZTROFAJA. Belgrádból jelentik: Jugoszlávia déli hegyvidékében egy ezredes, egy hadnagy és egy őrmester holttestére bukkantak. A két tiszt és az őrmester egy őrjárat alkalmával tűntek el és több napig élen-szomjan bolyongtak, míg végre kimerültek ledőltek a földre és megfagytak.

VISSZAMENEKÜLT CSEHSZLOVÁKIABÓL EGY POLITIKAI MENEKÜLT. Bucurestiből jelentik: A Capitala című lap írja, hogy Braur Nicusor ügyvéd, akit a brassói katonai törvényszék felforgató tendenciájú röpiratok terjesztése miatt egy évre ítelt. Csehszlovákiába menekült. Az ügyvéd leirhatatlan állapotban van. Teljesen lefogyott és lerongyolódott. A szigeti kórházban szállították.

„S C A L A” NAGYFILMEK SZINHÁZA

TEL.: 20-10.

Ma szerdán még utoljára

Dorothy Lamour, Ray Milland

mex kőli filmje:

A legforróbb kaland (Manuelle)

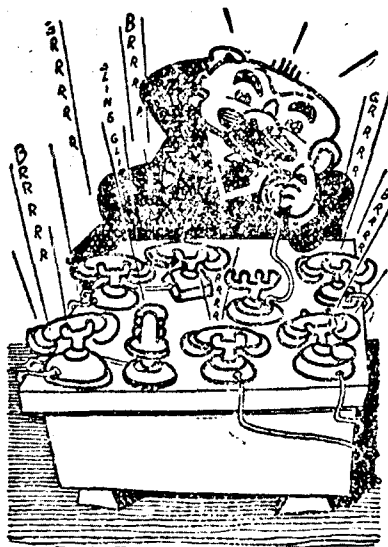
Journal. Előadások: 5, 7.15 és 9.15

Közbejött akadályok miatt a tegnapi hirdetett film játszása eltolódik.

UTASSZÁLLÍTÓ REPÜLŐGÉP TÖMEGKATASZTRÓFÁJA. Melbourneból jelentik: Egy utasszállító repülőgép a város közelében lezuhant. A baleset következtében tizennégy személy meghalt.

NYIRÓ JÓZSEF UJ DARABJA. Nyiró József, a kitűnő író, akinek drámája, a „Jézus-faragó ember” az elmúlt évadban a legszebb irodalmi és publikumsikert aratta, most dolgozik új darabján, amelyet szintén a budapesti Nemzeti Színház mutat be ebben az évadban.

Dilemma

Halló, központ, állapítsák meg, hogy melyik készülék csengett!

Fizetik a nyugdíjakat!

A pénzügyigazgatóságra még kedd délután sem érkezett meg a nyugdíjfizetésekre vonatkozó meghitelezés, azonban mégis az az álláspont alakult ki, hogy a szerdai hivatali ünnepnapot a nyugdíjak kifizetésére használják fel és így rendes munkanapot tehermentesítnek ettől a munkától. Az első kerületi adóhivatal már kedd délután megtette az előkészületeket a nyugdíjak kifizetésére és itt szerda reggel feltétlenül kiutalják a nyugdíjasok járandóságát. Mivel valószínű, hogy a többi adókerületnél ugyancsak megtörténik a járulékok folyósítása, minden nyugdíjas saát érdekét képviseli, ha szerdán megjelenik az illetékes adókerületnél járandóságai felvétele végett.

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 11.73 és háromnegyed, London 20.97 és fél, Newyork 440.50, Brüsszel 74.47 és fél, Milánó 23.17 és fél, Amsterdam 239.45, Berlin 176.37 és fél, Szófia 540, Prága 15.12 és fél, Varsó 82.78, Belgrád 10.00, Bucuresți 3.25.

KIÜTÉSES TIFUSZ SZUCSAG KÖZSÉGBEN. A „Romania” jelentése szerint a kolozsmegeyi Szucság községben 4 kiütéses tifuszeset fordult elő. A megbetegedések a cigányegyedben történtek. A vizsgálat megállapította, hogy a kiütéses tifuszban megbetegedettek a cigányokkal érintkeztek és valószínűleg tőlük kapták a fertőzést. A 4 beteget beszállították a kolozsvári járványkórházba, ahol kettő közülük meghalt.

MEGHALT A VORVOREANUPÖR EGYIK VADLOTTJA. Turnu-Severinből jelentik: Alexescu Nae, a Vorvoreanu Marius-per egyik vádlottja a fogházban meghalt. Alexescu Mariust Tovan György volt szolgabíróval együtt azzal vádolták, hogy politikai okokból meggyilkolták Vorvoreanu Marius képviselőt.

KÖNNYELMŰ LANYOK KÉTSÉGBEJÉRTŐ SORSA. Chişinăuból jelentik: Zinovia Toran asszony bejelentette a hatóságoknál, hogy 18 éves Nina nevű leánya hetekkel ezelőtt eltűnt. Most kétségbeesett hangú levelet kapott tőle és abban közölte, hogy rettenetes körülmények közé került és kérte édesanyját, hogy mentse meg őt szörnyű helyzetéből. A leány levelében közölte címét is. Ennek nyomán a hatóságok megtették a szükséges intézkedést a fiatal leány felkutatása érdekében. — Belivaca Nicolae ugyancsak chişinaui lakos bejelentette a rendőrségen, hogy 14 éves Clara nevű leánya nyomtalanul eltűnt a szülői házból. A szülők a leány eltűnésével kapcsolatban semmi adatot nem tudtak adni a nyomozó közegeknek.

RENDŐRSÉGI HIREK. Az elmúlt éjszaka folyamán betörők jártak Pollák József aradi téglagyárosnak a város határában levő üzemében. A betörők a gyár tetőzetének egyik szakaszát felbontották és azon keresztül hatoltak be a helyiségbe, ahonnan több ezer lei értékű ingóságot és gépszijákat zsákmányoltak — Vasile Nicolae aradmegeyi Lungsoara községbeli gazdálkodó bejelentette a rendőrségen, hogy meglopták. A délelőtti órákban szekéren Aradra jött és, amíg a piacra közelében rövid ideig őrizet nélkül hagyta kocsiját, valaki elvitte bundáját, mellyel az egyik lovat betakarta. A tettesek kézrekerítésére vizsgálatot indított a rendőrség.

Raab Zoltán előadása a zsidó kulturházban. A zsidó kulturházban ma, szerdán este 9 órai kezdettel Raab Zoltán tart előadást „Heine és a zsidóság” címmel, jellemző személyeket mutatva be a nagy költő és gondolkodó egész alkotásából Heine-nak a zsidóságról, a vallásról, a fajelméletéről és más, az utókort is élesen foglalkoztató problémákról vallott felfogásáról. Belépés díjtalan.

TÖRVÉNYSZÉKI HIREK: Nagy Irma cselédnyit, aki Gichi Berta aradi lakosnőnél egy napig volt alkalmazásban s aki munkahelyéről több, mint ezer lei értékű holmit lopott, az aradi törvényszék ma távollétében háromhavi börtönre és 5000 lei pénzbüntetésre ítelt. — Arnold József péksegéd, Hegedűs József munkás és Nagy Mihály szolga, akik Schwartzenberg aradi péknél voltak alkalmazásban, különféle tárgyakat vittek el munkahelyükről. A törvényszék bűnösnek mondta ki őket és lopás címén 3—3 havi börtönre ítélte őket és kötelezte az elítélteket a körülbelül tizezer leinyi kár megtérítésére. Arnold büntetését, miután egyedül ő volt jelen a tárgyaláson, felfüggesztette a törvényszék. — Zsigmond Ilona radnai háztartásbeli alkalmazottat, munkaadója Popovici Petru nyugalmazott járásbíró lopásért feljelentette. A járásbíró később visszavonta feljelentését, de a lopás miatt mégis eljárás indult Zsigmond Ilona ellen, akit ma a törvényszék háromhavi fogházra és pénzbüntetésre ítelt, de az ítélet végrehajtását felfüggesztette. — Petrişor Nicolae felett a törvényszék távollétében ítélezett. A moji községbeli földmives több betörést követett el és ezért két évi börtönre és 2000 lei pénzbüntetésre ítélte a törvényszék.

LEGUJABB

A halálba akart menekülni egy Wenckheim-gróf a saját lelkiismeret-furdalása elől Budapesten

Budapestről jelentik: Wenckheim Sigfried gróf, Wenckheim József gróf dúsgazdag földbirtokos 19 éves fia kedden délelőtt öngyilkossági szándékból mellbe lötte magát. Öngyilkosságának az az oka, hogy október 13-án autójával eljutott egy állástalan pincér 30 éves feleségét, aki súlyosan megsebesült, de a fiatal gróf autójával nem állt meg, hanem tovább

rohant. Másnap kiderítették, hogy ő volt a gázoló, mire megidéztek a rendőrségre, ahol kihallgatták, majd elbocsájtották. A fiatal grófra ez az esemény olyan lesújtó hatással volt, hogy buskomorságba esett és ennek következtében követte el az öngyilkosságot is. A gróf állapota délelőtt óta megjavult, míg az aszszonyé, akit elgázolt, szintén jobbra fordult.

Iskolás-lányok idegtépő kalandja a boroszlói állatkertben

Boroszló. Az itteni állatkertet iskolás lányokból álló csoport látogatta meg egy tanítónő vezetésével. A tanítónő egy medvének élelmiszert nyújtott a ketreche, amire a tanítónő kezét bekapta és nem akarta elengedni. Amikor állatkerti örök mentek a ket-

reche, a medve kiszabadult, a lányokra rontott és egy kislánynak a lábát megmarja. A gyermekek riadtan szaladtak széjjel és a dühöngő medvét csak azzal tudták harcképtelenné tenni, hogy a végén az állatkerti örök lelőtték.

Ujabb szenzációtkeltő letartóztatások a pénzügyminisztériumban folyó vizsgálat során

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium vezértitkársága a következő nyilatkozatot tette közzé: „Coltofeanu, a pénzügyminisztérium személyi osztályának igazgatóját október 25-én állásától ideiglenesen felfüggesztették. Ez az intézkedés azért vált szükségessé, hogy megkönnyítsék a vizsgálat menetét és kiküszöböljék az igazgató esetleges befolyását azoknak az áthelyezéseknek, előléptetéseknek és kinevezéseknek ügyében, amelyek az Odagescu vizsgálóbíró most vizsgált felül-Tanasescu Zachiat, a pénzügyminisztérium szolgálati főnökét a vizsgálóbíró a kijárási ügyletekkel kapcsolatosan visszatartotta.”

Ujabb jelentés szerint Odagescu vizsgálóbíró letartóztatási parancsot bocsájtott ki Cruceanu ügyvéd ellen, aki szintén belekeveredett a kijárási visszaélésekbe. Hasonlóképpen a vizsgálóbíró visszatartotta Coltofeanu igazga-

tót és még három pénzügyminiszteriumi tisztviselőt is, hogy szükség esetén felvilágosítással szolgáljanak. A vizsgálat eddigi folyamatának másik feltűnő eredménye, hogy a Pallas szállodában kijárási ügyekkel foglalkozó szövetkezetet lepleztek le. A váratlan házkutatás a bizonyítékok egész tárházát eredményezte. Ki derült, hogy Adardo Gonardini a szálloda igazgatója, szintén a kijárási társaság tagja, aki társaival együtt a pénzügyminisztérium több tisztviselőjét nyerte meg széleskörű ügyletei számára. Az eddigi jelek szerint a társaság feje Cruceanu ügyvéd volt, aki előbb menekülni próbált, de hasztalan rejtőzött el, mert rátaláltak. Az éjszaka folyamán az őrizetbe vett személyek lakásán szintén házkutatást tartottak és több helyen terhelő levelezést találtak. A kihallgatások folyamathatn van-

Aradi nyugdíjasok küldöttsége a királyi helytartónál

Kedd délelőtt kereste fel Marta Alexandru dr. Tèmes-tartományi királyi helytartót az aradi nyugdíjasok kölcsönös segélyegyletének küldöttsége, amelynek utjáról már beszámolt az Aradi Közlöny. A küldöttség tagjai emlékiratot nyújtottak át a tartományi kormányzónak, és ebben

az emlékiratban a nyugdíjak igazságos és általános rendezését, az adóztatási eltörlesztését és egyéb nyugdíjas-önajukat terjesztették elő, kérve, hogy a kormányzó járjon közbe a sérültek orvoslása érdekében.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó szívesen fogadta az aradi nyugdíjasokat és nagy figyelemmel hallgatta végig azokat a fejtegetéseket, amelyeket az országos jelentőségű előterjesztésekhez a küldöttség tagjai fűztek.

Igéretet tett a helytartó arra nézve, hogy az emlékiratban előterjesztetteket illetékes tényezőkhöz juttatja

és azoknak teljesítését a maga részéről támogatja.

— A NADLACI ÖNÁLLÓ IPAROSOK OTT-HONA nagyszabású szüreti mulatságot rendezett az Otthon összes helyiségeiben, mely a szezon kiemelkedő eseménye volt. A termeket, mint mindig, ezúttal is már a kora esti órákban nagyszámú közönség töltötte be. A legügyesebb két csöszlányt és a legügyetlenebb tolvajt díjazták. Az első díjat Pista Marica, a második díjat Sina Viorica nyerte, míg a legügyetlenebb tolvaj Bencsik János volt. A szüreti mulatságon a büntető-biróné a következők voltak: az egyik asztalnál Karácsonyi Gézané és Kasnyik Pálné; a 2-es számú büntető asztalnál: Nyergo Györgyné és Császtvai Mihályné. A hangulat mindvégig emelkedett volt és a mulatság a késő reggeli órákban ért véget.

— Ford derűlátó. Newyorkból jelentik: Henry Ford az új autómódellek sajtóbemutatóján a következő kijelentést tette: „Nem lesz többé háború. A népek megértették, hogy az egymás közötti konfliktusok szükségtelenek”. Ford rendkívül optimista az 1939-es évvel szemben és bizik abban, hogy az üzlet fellendül és különösen az autógyártás terén óriási fejlődés fog mutatkozni.

„Munka és Jókévd” a gyakorlatban:

Három románnyelvű színelőadás Aradon a munkásság számára

Az aradi munkafelügyelőségre értesítés érkezett a minisztériumból, amely közli, hogy a „Munka és Jókévd” mozgalom keretében három románnyelvű színházi előadást rendeznek Aradon kiváló bucarestii színészekkel. Az értesítés szerint október 28-ikán, pénteken este fél 9 órakor Hugo von Hofmannsthal „Jedermann” című darabját adják elő. Szombat délután fél három órai kezdettel Maria királyné „Elvárásolt ajtó” című mesejátéka kerül előadásra gyermekek részére, míg szombat este fél kilenc órakor Frantisek Langer kiváló cseh író „A tevé átmege a tü fokán” című vígjátékát mutatja be. Az előadásokat a „Munka és Jókévd” Szervezet munkások s alkalmazottak részére 10 és 5 leies beléptidij mellett rendezi. A délutáni gyermekelőadásra a jegyek ára viszont csak 5 lei. A jegyeket a színház pénztáránál és a munkafelügyelőségnél lehet beszerezni.

Motorikus járművek összeírása Aradon

Az aradi központi rendőrség közli, hogy a rekvizitációs törvény, valamint az idevonatkozó más intézkedések előírásai értelmében november 1., 2., 3., 4., 5., 7., 9., 10., 11., 12., 14., 15., 16., 17., 18., 19. és 22-én a rendőrközpont épületében összeírják és osztályozzák a város és a megye területén levő motorikus járműveket (autobusz, autó, teherautó, traktorok, motorkerékpárok stb.).

Ezért felszólítják az aradi és az aradmegyei motorikus járművek tulajdonosait, hogy az alábbi sorrendben jelentkezzenek járműveikkel együtt a központi rendőrségen (Mărăsești-ucca) működő bizottság előtt járművek összeírása és osztályozása miatt, még abban az esetben is, ha motorikus járműveiket kivonták a forgalomból:

Az aradiak közül november elsején 1-200, 2-án 201-400, 3-án 401-600, 4-én 601-800, 5-én 801-1000, 7-én 1001-1200, 9-én 1201-től végig. November 10-én az Ujarad és pécskai járásokhoz tartozó községekben lakó motorikus üzemű járműtulajdonosok, 11-én Szentanna és Kisjenő járás, 12-én Világos és Radna járások, 14-én Borosjenő és Ternova, míg 15-én Borossebes és Halmágy községekben lakó motorikus járműtulajdonosoknak kell jelentkezni gépeikkel együtt.

November 16., 17., 18., 19. és 22-én a bizottság szükség esetén kiszáll a helyszínre azoknak a járműveknek (autótraktor, ciszterna és az üzemén kívül helyezett járművek) felülvizsgálatára, amelyeket nem lehet a bizottság elé vinni. A traktor, ciszterna és az üzembe nem helyezhető járművek tulajdonosai azonban kötelesek személyesen megjelenni a bizottság előtt és bejelenteni, hogy milyen járművel rendelkeznek.

A felülvizsgálaton megjelenő járműtulajdonosok a forgalmi-igazolványon kívül a katonai okmányukat és hajtási igazolványukat is fel kell mutatni a bizottságnak.

A bizottság reggel 8 órakor kezdi meg az ellenőrzés munkáját és déli egy óráig folytatja.

A hatóságok figyelmeztetik a motorikus járműtulajdonosokat, vagy azok megbízottait, hogy akik a bizottság előtt nem mondják be a valóságnak megfelelőleg, hogy milyen és hány géppel rendelkeznek, valamint a valóságnak meg nem felelő adatokat közölnek, az idevonatkozó törvény teljes szigorával sújtják őket és egyben megvonják járműveik forgalmi engedélyét is.

— 20 centiméteres hó a brassói havasokban. A Brassóból érkező jelentések szerint a környező havasokban mintegy 20 centiméteres hó esett és a hőmérséklet erősen lecsökkent. Az ország egész területén tartó esőzések, havasok a hőmérsékletet plusz 2 fokra süllyesztették le. Brassó környékén az erős szélben megrongálódtak a telefonvonalak, a javítási munkákat azonnal eszközölték.

— Egy új „halálgép”. Newyorkból jelentik: New-Jersey mellett egy új könnyűgépet próbáltak ki, amelyen léghajtó ágyú működik. A tankon rádióleadó és felvevőkészülék van, három gépfegyverrel is fel van szerelve és a harminckétféle milliméteres ágyú percenként 120 lövést adhat le. Jó országuton 180 kilométeres sebességgel haladhat, míg a szántóföldeken és akadályos területeken 125 kilométeres órásebességet érhet el.

— Őszi lelkigyakorlatok. Az aradi minorita-temp-lomban ma este 7 órakor kezdik meg az őszi lelkigyakorlatokat, amelyet, mint ismeretes, dr. Csipak Lajos csikszeredai főgimnáziumi igazgató vezet. Dr. Lakatos Ottó aradi plébános, szentszéki tanácsos egy nyomtatott felhívást bocsátott ki, amelyben részletesen ismerteti a lelkigyakorlatok programját.

— Külföldön élő felmentettek katonai jelentkezése. Az aradi hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy a nemzetvédelmi minisztérium rendelete értelmében mind azok a külföldön élő és az 1922-36. korosztályokhoz tartozó (1900-1914. évi születésű) egyének, akiket orvosilag felmentettek (dispensati, reformati, suiti), az illető országban működő követségeken kötelesek jelentkezni, vagy ha az illető országban nem lenne román követség, úgy valamelyik szomszédos országban levő követségen kell jelentkezniük. A felülvizsgálat október 15-én kezdődött és november 15-ig tart, éppen ez: az országban élő szülők és rokonok, vagy smersősök haladéktalanul közölik külföldön tartózkodó hozzátartozóikkal a minisztérium rendeletét. Jelentkezéskor valamennyi katonai iratot és személyazonossági igazolványt fel kell mutatni. Akik a rendeletnek nem tesznek eleget és katonai szolgálatra alkalmasnak találják, azokat a legelső bevonuló korosztállyal behívják katonai szolgálatra, ugyanakkor megfosztják attól a jogától is, hogy a jövőben utlevéllet külföldi tartózkodásra látamozzák.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:
FÖLDES gyógyszerár, Str. Eminescu
KÁRPÁTI gyógyszerár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszerár, Piața Avram Iancu
(Tel.: 15-00.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Munkában az E. G. E.

Lelkeshangulatu gazdanap Csikcsekefalván

Erdély magyar gazdaköztségének nagyszerű összetartása jegyében
ünnepelték a Székelyföldön dr. Szász Pált, az E. G. E. elnökét

Alcsik, október hó. A szatmármegyei Ombód a magyar gazdák által lakott területek másik végpontján zajlanak le jelentőségükben felbecsülhetetlen megnyilatkozások, Csikcsekefalva és Szentmárton tulajdonképpen egyetlen hatalmas gazdasági családokat alkot és a két falu Alcsik községek között vezető helyet foglal el: a gazdasági haladás és a gazdaöntudat zászlóvivői. Nagy szerencséje ennek a két fenyegetéstől övezett falunak, hogy 40 évi tartalmas és gazdag közszolgálat után visszatért a szülőfaluba, az elindulási helyre, Szőke Mihály nyugalmazott gazdasági iskolai igazgató, aki csak egy célt lát maga előtt; a népen segíteni.

Csekefalva már régen készül a nagy ünnepre. A gazdanapról tudomást szereztek az összes környező és távolabbi községek székelyei, akik az együvértartozás gondolatától áthatva szintén utra keltek és bár péntek reggel óta a Kárpátok gyönyörű hegykoszorúit már hó borította, a völgyekben a havas eső szelítette házaikba az embereket: joggal gondolhatták tehát, hogy a csunya idő lehetetlenné teszi a tervezett gazdagülés megtartását, a csiki székely, aki örök harcot folytat a természettel s acélakarattal minden nehézséget legyőz, mégis utnak indult.

Dr. Szász Pál az E. G. E. elnöke, Telegdy László központi felügyelő, Szeghő Dénes állattenyésztési felügyelő, Demeter Béla az Erdélyi Gazda szerkesztője, Mikó László kerületi felügyelő, Orosz Károly alkertületi felügyelő és Ugron Pál fiátfalvi földbirtokos az Udvarhelymegyei Gazdasági Egyesület alelnöke, reggel 9 órakor érkeztek meg Csikcsekefalva—Szentmártonba. A székely gazdatömegek már várták érkezésüket. A két falu gazdáinak teljes számán kívül ott volt: dr. Gyárfás Elemér, dr. Pál Gábor, Adorján Imre, dr. Erős Péter, György Gábor kászoni plébános, Hódi Gábor, dr. Fejér Manó, Baka János állatorvos. Kozmásról: Péter József, Mátyás István, Osváth István, Bálint Jakab, Szilveszter Ágoston, Kozma Mihály, Mátyás Jenő, Orbán János, Kömény Gyula kántor, dr. Czíkö István. Sepsiszentgyörgyről: Potovszky Ferenc, Potovszky Antal, Simó Ferenc, Hodos András. Csátoszegől: Koródi János. Szentsimonról: Bochor Domokos, Péter István, Bodó István, Pozner Zoltán, Kemenes József és még igen sokan, népes küldöttségek, csoportok.

A gazdanap az állatkiállításal vette kezdetét. Dr. Szász Pál a bírálóbizottsággal megsejmelte az állatállományt, majd a vetőmag és háziipari kiállítások megtekintésére került a sor. A kiállítás munkájáról megállapítható, hogy versenyképes termelést folytatnak. Az E. G. E. elnöke őszinte elismerését fejezte ki látottak fölött. Délután 10 órakor az E. G. E. elnöke és kísérete a hatalmas gazdatömegekkel a templomba vonult, ahol szentmise volt, amit a 70 éves Nagy Antal esperes celebrált.

— Székely véreim! — kezdte megrázó erejű szentbeszédjét, amelyben kettős ünnepet hangsúlyozott. Az egyik a templomépítés ünnepe, a másik pedig az a nagyjelentőségű gazdanap, amelyre eljött a magyar gazdatársadalom vezetője munkatársaival. Részletesen ismertette a templom történetét, majd rátért arra, hogy a magyar gazdatársadalom újjászületési folyamatának minden egyes lépését a templom, az imádság előzi meg. Az E. G. E. a teremtés nehéz munkáját végzi, amit el sem lehet képzelni a legmagasabb segítség nélkül.

Mise után a gazdatömeg a közbirtokossági ház elé vonult. A székely kapu előtt sorfalat állottak s amikor feltűnt dr. Szász Pál az E. G. E. elnöke, megszólalt a csekefalvi székely gazdák fuvós zenekara. Bartha László a közbirtokosság elnöke lépett elő:

— Csikcsekefalva—Szentmárton s egész Alcsik székely gazdái nevében mondom a mi vezérünknek az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet elnökének és munkatársainak, hogy az Isten hozta őket. Körünkben érezzék magukat otthon, hiszen hazajöttek a testvérekhez.

A közbirtokossági épület nagytermét s a kiállító helyiségeket zsúfolásig megtöltötték a gazdák. S akik nem fértek be a folyosóról hallgatták a beszédeket. A gyűlést Tamás Gábor, a helyi gazdakör

elnöke nyitotta meg, majd dr. Szász Pál elnök mondotta el ünnepi beszédét.

— Szeretett magyar gazdatestvéreim! Az egyik üdvözlő székely testvérem azt találta mondani, hogy nagy áldozatot hozunk, amikor eljövünk közejük. Az első szavunk legyen a tiltakozásé, és pedig az ellen, mintha mi áldozatot hoznánk. Csak kötelességünket teljesítjük, amikor boldogan és igaz szeretettel megyünk a síkságokon és hegyláncok aljában meghuzódó magyar gazda hajlékokba. Jövünk, hogy lássuk közvetlen életüket, megismerjük egymást, meghallgassuk szavaikat és óhajait. Jövünk, mert az a kötelességünk, hogy Erdély magyar gazdait egyetlen hatalmas és erős olyan szervezetbe tömörítsük, mely az ő tulajdonukat képezi és amely alkalmas arra, hogy létkérdéseik megoldásánál testvéri segítő kezét nyújtsa.

— Talán még két hete sincs annak, hogy a szatmármegyei Ombódon jártunk. Az ott élő s egyazon sorsot viselő testvéreinktől azt kérdeztem, mit üzennek a csiki székelyeknek? Azt válaszolták, vidd el a mi szeretetünket és a mi testvéri együttérzésünket a székely havasok aljába.

— Ime, ez az a hatalmas erkölcsi erő, amit az öntudatos beszervezett magyar gazdatársadalom képvisel. Beletartozni egy keretbe, s azt megtölteni erkölcsi tartalommal, továbbá lankadatlan munkával az erkölcsi közvagyon megteremtését jelenti. Ennek az erkölcsi közösségnek és birtokállománynak mindnyájan haszonrészesei vagyunk. De azt is meg kell mondanom, hogy az E. G. E. nem azért alakult ujja, hogy engem, vagy más mint elnököt szolgáljon és ünnepeljen. Az Erdélyi Gazdasági Egylet azért kellett átalakítani, hogy a változott időkben történelmi szerepet töltsön be és megvédje annak a gazdarétegnek az érdekeit, amelyik támogatásra és segítségre szorul. Vajjon ki állíthatná azt, hogy az E. G. E. munkája, mely a gazdaközösség létevének kívül a nemzetgazdasági szempontokat is képviseli, káros lenne. — Mi mindig a Király és törvénytisztelet jegyében dolgoztunk. Becsületes munkánkra kezdünk felfigyelni s máris sikerült biztosítani az EGE. zavartalan működését. Mi ezt a lehetőséget nem szavakkal, hanem tettekkel fogjuk kihasználni.

— A népet nem ismerők azt szokták mondani, hogy bizony a falun önzéssel is találkozunk. Ezzel szemben állítom, hogy az az egészséges és okos önzés, amit félreértene, megtartója volt a múltban és megtartója lesz a jövőben a székelységnek. Dr. Szász Pál beszédét állandó hatalmas éljenzések szakították félbe, majd így folytatta:

— A kisebbségi sors sok mindenre kötelez. Így elsősorban arra, hogy saját lelkiismeretünkre hallgatva, tanuljunk, nemesebbek legyünk és elérjük az élet legelőkeltebb formáit. Így tehetjük el. Viselkedésünk és szellemi életünk.

— Mi sohasem kérünk semmit gazdatestvéreinktől. Mindössze azt akarjuk, hogy saját érdekében álljanak sorompóba. Számunkra az lesz a legnagyobb elégtétel, ha a sorsuk kedvezőbben alakul. — Mi rendelkezünk a harchoz szükséges fegyverekkel. A mi fegyverünk az eke és a könyv. A két harci eszköz épen elég arra, hogy megvédjük érdekeinket.

— Gyakran fordul elő, hogy oda kell állanom a hatalom tényezői elé. Kötelességem a gazdaérdekeket minden vonalon megvédeni. Ezt a feladatot azonban nem tudnám ellátni, hogyha nem lennék biztos benne, hogy mögöttem áll az öntudatos gazdatársadalom, amely tudja, hogy érdekükben mit kell tennem. Kötelességem tehát mindenütt megkérdezni, ahol megfordulunk, hogy vajjon helyesen járok-e el és a Ti hiteteknek hü tolmácsolója vagyok-e. A megbízatásokat alapján teszek-e valómásokat?

A szónok kérdésére a székely gazdák percekig tartó éljenzéssel feleltek s köszönték meg a beszédet, majd több falusi gazda szólalt fel.

Délután fél 4 órakor közeled volt. Nagy Antal esperes öfelségére a királyra üritette poharát. Dr. Szász Pál a székely gyermekekről, a jövő nemze-

dékéről beszélt, akikre féltő gonddal és szeretettel kell vigyázni. Fel kell készülni arra az időre, ami, kor eljön az őrségváltás ideje, hogy a gyermekek mint tanult, öntudatos és anyagilag megalapozott emberek vegyék át az apák szerepét.

Szőke Mihály felszólalásában hangoztatta, hogy az Isten mindig elküldte a maga kiválasztottjait, hogy a népnek megmutassák az igazi utat. Dr. Szász Pálnak a gazdatársadalom életében vállalt szerepét is ennek kell tekinteni. Mikó László a csiki katolikus papság, népi küzdelméről beszélt. Az Isten szolgálói egybeforrtak a néppel s nincs az a megmozdulás, amelyben ne ők vinnék a haladás fátylát. A székely gazdának tehát ugy kell papjára tekinteni, mint a jó pásztorra, aki jóban és rosszban teljes sorsközösséget vállal a nyájával.

Kedves Ferenc csikszentdomokosi kisgazda mondott még rendkívül figyelemreméltó beszédét:

— Eljöttünk mi is felcsikiak. Eljöttünk mi is, mert az a nép, mely a háború után még vezetésre szorul, megtalálta vezetőjét, és végül eljöttünk azért, mert az E. G. E. az a magvető, amely jelképesen a Miatyánkban is szerepel. A mindennapi kenyeret akarja biztosítani.

— Nekünk két határtalan örömben és boldogságban van részünk. Székely népünket nagy tisztesség érte, mert Márton Aron apostoli kormányzó ur szülei, mint szántóvető székely gazdák ott élnek a mi falunkban. Ime mi arra is képesek vagyunk, hogy vezetőket adjunk népünknek. A másik öröm az a nap, amelynek itt mindnyájan tanui vagyunk. Ha azt akarják, hogy ez az öröm állandó legyen, akkor nézzenek el mifelénk is, mert ahogy egy gazdatestvérem mondta, csak hazajönnék.

Péter József a csikcsicsóiak üdvözlését tolmácsolta. György Gábor plébános dr. Gyárfás Elemért éltette, akit a székelyek meleg ünneplésben részesítettek. Miklós Ignác, Demeter Béla és Fodor Pál szavai után a közebed véget ért.

Az E. G. E. elnöke és kísérete az esti órákban hagyta el Csekefalvát.

— Megvásárolja az állam a brassói repülőgépgyár magánkézben levő részvényeit. Brassóból jelentik: A légügyi miniszterium a letéti pénztártól százmillió leles kölcsönt vett fel s ezt a kölcsönt részben újabb befektetésekre, gépbeszerzésre, részben pedig a még magánkézben levő repülőgépgyári részvények felvásárlására használják fel.

RENDSZERES UTAZÁSOK

A KÖVETKEZŐ ALLAMOKBA:

Egyesült Államok
Kanada

Ausztrália
Közép-Amerika

Kuba, Mexikó
Délamerika

Argentína—Paraguay—Uruguay

Afrika (Marokkó)

holland, belga és francia gőzösökkel

Egyiptom és Palesztinába

a Serviciul Maritim Roman gőzöseivel.

Információk és prospektusok a vezérképviseletnél:

Holland-Amerika Linie

L. H. Lazarovitz ur vezetése alatt

BUCUREȘTI Calea Victoriei 70. et. I.
Tel. 4. 41. 65.

TIMIȘOARA, Str. Veneția No. 2.
Tel. 39—89.

ORADEA, Bd. Reg. Ferdinand No. 4.
Tel. 15—90.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

Nagyobb angol kölcsönt kap Románia

London. Az Evening Standard hosszasan foglalkozik Ófelsége II. Carol király londoni látogatásával és megállapítja, hogy a brit kormány kölcsönt is fog nyújtani Romániának, olyképpen, hogy Románia a kölcsönösszeg nagysága erejéig hadianyagot vásárol Angliától.

December 1-ig nem rónak ki bírságot a pénzügyi ellenőrző közegek

București. A bucurești-i Kereskedelmi és Iparkamará memórandumot intézett a pénzügyminiszterhez, a pénzügyi közegek tömeges adó- és illeték-bírságozásai ügyében. A memórumban rámutatnak arra, hogy a legtöbb megbírságot vállalatnál a könyvelési és illetékezési restanciák azért keletkeztek, mert az irodaszemélyzet egyrészt a kötelező nyári szabadságon volt, ezt követően pedig a személyzet egyrészt hadgyakorlatra hívták be. A pénzügyminiszter méltányolta a memórandum megállapításait s elrendelte, hogy a pénzügyi közegek — ellenőrzéseik során — törekedjenek arra, hogy a vállalatok a hiányzó adó- és illetékrestanciákat folyó év december 1-ig pótolják, de ilyen esetekben kihágási jegyzőkönyvet ne vegyenek fel.

A régi adóhátralékok kedvezményes befizetési határidejét 1939. március 31-ig hosszabbítja meg a pénzügyminiszter

București. A pénzügyminiszter rendelettervényt készített a régi adóhátralékok kedvezményes befizetési határidejének 1939. március 31-ig történő meghosszabbítására, amely határidő szeptember 30-án lejárt. A rendelettervény szerint az 1932. év előtti bírságok továbbra is adóbonokkal, vagy 1935. évi 3 százalékos Consolidarea kötvényekkel fizethetők, az 1938. április 1-i költségvetési törvény mellékletében megállapított rendelkezések szerint.

Megsemmisítették az ötezer leinél kisebb összegű repülőbélyeg-bírságokat

București. A Nemzeti Repülőalap ellenőrző közegei az utóbbi időben számtalan esetben vettek fel kihágási jegyzőkönyvet olyan esetekben is, amikor a törvény szövegéből nem tűnt ki világosan, hogy kötelező-e a repülőbélyeg alkalmazása? A Nemzeti Repülőalap felállításáról szóló törvény október 13-án megjelent módosítása tisztázta ezeket a kérdéseket is és pontosan meghatározta, hogy milyen esetekben kötelező a repülőbélyeg használata.

A gazdasági érdekképviselet már a törvényrendelet megjelenése előtt kérelemmel fordultak a légügyi minisztériumhoz, hogy rendezze a vitás büntetések kérdését is és kérésükre eleget tettek annak is. A módosító törvényrendelet 17. szakasza kimondja, hogy azok a kihágási jegyzőkönyvek, amelyek ötezer leinél kisebb pénzbüntetést rónak ki és a törvény megjelenése előtt (október 13. előtt) még nem váltak jogerőssé, érvénytelenek. Ezzel az intézkedéssel a büntetések kérdése rendeződött is.

= MEGÁLLAPITOTTÁK A SZESZ ÉS ECETGYÁRTÁS RÉSZÉRE SZOLGÁLÓ BOR ÁRAIT. A minisztertanács megállapította a szesz és ecetgyártás céljára átveendő bor árát. Az ármegállapítás október elsejétől 1939. október elsejéig érvényes és a következő: A nemes bor átvételi ára 5.10 lei hektoliter-fokonként, amiből négy leit a termelő kap, a többi pedig adókra és illetékekre fizetendő, a direkttermő szőlőből készült bor átvételi ára 2.75 lei, amiből a termelő 1.65 leit kap hektoliter-fokonként. A nemesbor csak a szőlészeti szövetségek nemzeti központjától, vagy a borászati szindikátusoktól szerezhető be, melyek a közvetítési díj fejében vagononként 1000 leit kapnak.

= Háromezer vagon tengeri exportja. Bucurestiből jelentik: A buzaértékesítő hivatal 3000 vagon tengeri kivitelét engedélyezte, bármely országba szóló rendeltetéssel, az érvényben levő clearing-szerződések keretén belül. A kiszállítandó 3000 vagon tengeri legnagyobb része Olaszországban talál yevőre.

= NEM ÉRTÉKELIK LE A NÉMET MÁRKÁT. Berlinből jelentik: Német illetékes körök visszautasítják azokat a híreket, mintha a német márka leértékelésére készüléne.

= Megjelent a kivittl fflalom alá tartozó árucikkek felsorolása. A „Monitorul Oficial” legutóbbi számában megjelent azoknak az árucikkeknek a felsorolása, amelyeknek exportjára tilalmat léptettek életbe. A felsorolt vámtételek a következők: 75, 84—90, 100, 103, 105—113, 116, 117, 118, 121, 123, 133, 134—137, 140—146, 151—154, 372, 376, 378—380, 385, 386, 462—469, 470, 471—477, 479—486, 500, 501, 505, 507, 508—517, 518—522, 524—527, 529—530, 532, 546a, 1785—1759, 1761—1778.

SPORT KÖZLÖNY

Az NB. nyolcadik fordulóján

Aradon: Gloria—Tricolor CFPV, Resicán: UDR—AMTE

Érdekes mérkőzéseket tartalmaz a teljes forduló

A nemzeti bajnokság nyolcadik fordulójára kerül lebonyolításra vasárnap és az aradi csapatok közül ezuttal a Gloria szerepel a hazai pályán, az AMTE pedig idegenben. A forduló mérkőzései az alábbiak:

Rapid—Sp. Studentesc (szombaton)
Gloria—Tricolor CFPV
UDR—AMTE
Venus—FC Carpati
Kinizsi—Juventus
Victoria—Ripensia.

A Gloria csapata szerencsétlen küzdelmet vívott vasárnap a fővárosban és a csapat fiataljai nem tudtak megbirkózni a talaj nehézségeivel. Ennek ellenére a csapat nem játszott rosszul és vasárnapra a Tricolor ellen bizonyára már annyira összeszedi magát, hogy győzelemmel igyekszik megszabadulni az utolsó helyről.

Resicán az AMTE nehéz feladat előtt áll, mert az UDR remekül védekező együttes, a melynek edzője: Kertész Gyula, kitűnően ismeri az AMTE-t és megfelelő „ellenzsereket” alkalmazhat az AMTE stílusával és taktikájával szemben. Mindazonáltal a nagyobb játék-készség az AMTE részén van és reális körülmények között meg kell szerezniök a pontokat.

A fővárosban szombaton a Rapid és a Sp. Studentesc mérkőznek és az eredmény itt aligha kétséges: a Rapid biztos győzelmet arathat, amely esetleg nagyarányú is lehet. A másik mérkőzésen a Rapid ellen kitűnően szerepelt FC Carpati vendégszerepel és a bajnokjelölt Venussal csap össze. A Venus játéka nem volt tulságosan meggyőző és sportkörökben kíváncsian várják, hogy vajon a Carpati meg tudja-e ismételni a fővárosban a temesvári bravurt, amikor is a Kinizsit 4:1-re győzte le. Mindenesetre a Venus esélyei a hazai pálya következtében, vitathatatlanul nagyobbak.

Temesváron a Kinizsi a Juventust látja vendégül és az Aradon gyengén szereplő fővárosi csapat most már ismét magára talált és favoritként indul a Kinizsi elleni küzdelemben.

A labda azonban gömbölyű — amint azt mondani szokták — és a Kinizsi könnyen meglepetést csinálhat.

Kolozsváron az országos bajnok Ripensia vendéglátéka kerül sorra a Victoria ellen és a mérkőzésen a Ripensia győzelme valószínűbb, bár a Victoria otthonában minden csapatra nézve veszedelmes ellenfél.

„Csak úgy kapásból!”

Súlyos gyász érte Luchide Octavot, az FRFA agilis főtitkárát, akinek édesanyja halt meg. A kitűnő főtitkárért csapás annál súlyosabb, mert csak alig néhány hónap előtt vesztette el édesapját.

Az FC Rapid legutóbbi vezetőségi ülésén elhatározta, hogy Gabriel Marinescu belügyi alminisztert kéri fel az egyesület elnöki tisztségének betöltésére. Marinescut táviratilag kérték fel és a miniszter a Rapid kívánságának eleget téve, elfogadta az elnöki tisztséget.

Varsóban vasárnap Norvégia és Lengyelország válogatott csapatai mérköztek és az összecsapás 2:2 (1:1) arányban döntetlenül végződött. A mérkőzésen 20 ezer néző volt jelen és a norvég csapatból hiányzott Brustad balszélső, aki a Kontinens válogatottjában Hollandia ellen szerepelt.

A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap a következő műsort bonyolítják le: Ferencváros—Taxiskö, Elektromos—Phöbus, Kispest—Nemzeti, Újpest—Budafok, Zuglói SE—Salgótarjáni SE, Szolnoki MÁV—Bocskai, Szeged FC—Hungária.

A bécsi súlyemelő világbajnoki versenyen a félnehézsúlyban az amerikai Davies győzött 387.5 kg-os teljesítménnyel a német Haller (377.5 kg.) és a francia Hostin (372.5 kg.) előtt.

O Megsemmisítették az országos dekaton bajnokság első napi eredményeit, miután a bajnokságot keddre és szerdára halasztották. Kruppka, a kiváló nagyváradi versenyző hazau azott és amennyiben kedvező is lenne kedden és szerdán az időjárás, nem indul. Ez a tény nagyban csökkenti a verseny értékét.

HETENKÉNTI TÁRSASUTAZÁS

PÁRISBA és ISTANBUL

Jimoliától Lei 6.100—12.400 Constanta-tól Lei 4.200—5.950

Fejvilágosítással szolgál és beiratkozásokat eszközöl az

„EUROPA”

Román Nemzeti Utazási és Idegentorgalmi vállalat
Aradon: „EUROPA” Strada Regina Maria 10.

A magyar nemzeti bajnokság állása:

1. Hungária	8	7	—	1	21	12	14
2. Kispeszt	7	6	1	—	24	10	13
3. Ujpest	7	6	—	1	24	8	12
4. Nemzeti	8	4	3	1	23	11	11
5. Ferencváros	6	5	—	1	18	9	10
6. Phöbus	8	4	2	2	15	13	10
7. Budapest	8	3	2	3	11	9	8
8. Taxisok	8	3	—	5	24	20	6
9. Szeged	7	2	2	3	12	12	6
10. Szolnoki MÁV	7	2	1	4	12	17	5
11. Flektromos	8	1	2	5	12	22	4
12. Bocskai	8	1	1	6	13	21	3
13. Salgótarján	8	1	—	7	13	35	2
14. Zuglói SE	8	—	2	6	9	32	2

HETI MŰSOR

Tovább folytatódik a bajnoki üzem valamennyi csoportban és ezen a héten a következő labdarúgó-műsor:

Nemzeti bajnokság:

Rapid—Sp. Studentesc (szombaton). Gloria—Tricolor CFPV. UDR—AMTE. Victoria—Ripensia, Kinizsi—Juventus, Venus—FC Carpati.

Ker. I. oszt.:

Gaiana—Olimpia. Unirea—Tifanus. Hakoah—Crişana. Tricolor—AAC. Transilvania—ATE. Egyetértés—Astra.

Husági bajnokság:

Gaiana—Olimpia. Unirea—Gloria. Hakoah—Fortuna. Tricolor—AAC. Transilvania—ATE. Egyetértés—Astra. AMTE—Banatul.

O TAVASSZAL MEGTARTJÁK A ROMÁN-MAGYAR VÁLOGATOTT MÉRKŐZÉST. A magyar szövetség levelet intézett a román labdarúgó szövetséghez és ebben ismételtén sajnálatát fejezte ki az elmaradt bucuresti-i válogatott mérkőzés miatt. A szövetség közölte, hogy szívesen hajlandó egy másik időpontban csapatát Bucurestibe küldeni. Miatán azonban előbb már nem lehet, a mérkőzésre tavasszal kerül sor.

O Kosárlabda. Berlinben egy nagyszabású nemzetközi torna volt. Az első csoportban Lettország lett első Franciaország és Anglia előtt, míg a második csoportban Olaszország, Németország és Svájc előtt. A döntő: még nem játszották le.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: **Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 leu.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő.

ALKALMAZÁST KERES

Magyar-német gyors- és gépíró román nyelvtudással állást keres. Leveleket „Perfekt” feljére a kiadóba kér. 6596

ALKALMAZÁST NYER

Főznitűd minden kerestetik két személyhez magánháza, november elsejére. Jelentkezés délután 4—5-ig Str. Ep. Ciorogariu 21. 6618

Perfekt román, francia kisasszony kerestetik hétéves fiúgyermek mellé. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 6512

Megbízható minden szobaleány felvétetik. Str. Iosif Vulcan 7. 6644

Jobb német nő gyermek mellé azonnalra keresek. Glück, Str. M. Scaevola 30. 6635

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. — SZERDA, OKTÓBER 26.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna. háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána hírek. Maid a hangverseny folytatása. 12: Kísérleti adás. Vegyes zene gramofonlemezek. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. Részletek D. Kiriac műveiből. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés. hírek. 14.30: A rádiózenekar hangversenye. 15.25: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszerű problémák. 19.15: A Ghindă-jazzzenekar hangversenye, Cristian Vasile énekszámával. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Fiorito, Coats, Whiting, Vasilescu, Manzetti, Haralambi, Kennedy, Blair, Ghindă, Powel. 20.15: A „Carmen”-énekar hangversenye. Vezényel: I. D. Chirescu. 20.50: D. G. Radulescu előad. 21.15: Claudin Arrau zongorahangversenye, a rádió zenekarának kíséretével. Vezényel: Alfred Alessandrescu. A műsorban a következő szerzők művei: Beethoven, Csajkovszki, Chopin. A szünetben hírek, sport. 22.45: A Petrică Motoi-zenekar játéka. Közvetítés a „Mircea”-étteremből. 23.45: Hírek a külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 Emlékezés Zilahy Gyulára. (Felolvasás.) 11.45: Dévénytől Komáromig. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés 13.05: Lovászi Ferenc és cigányzenekara. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A rádió diákfőlére. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. hírek. 18: A régi szerető. Szindarab. 19.45: Blaha Márta zongorázik. 20: Hírek. 20.10: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25: A szegedi 9. honvédegylegység zenekara. 21.40 Hírek. 22: Vavrincez Mór emlékezete. 23: Időjárásjelentés. 23.05: Sárai Elemér cigányzenekara muzsikál. Orbán Sándor énekel. Közben 23.30: Hírek német és olasz nyelven. 24: Hírek angol és francia nyelven. 0.10: Hanglemezek. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Budapest II. 19.15: Blaha Márta zongorázik. 19.35: Olasz nyelvoktatás. 20.30: Hárs László előadása. 21: Hírek. 21.25: Mozart: F-dúr hangverseny. 22: A rádió szalonzenekara.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 27.

Bucuresti. 6.30: Ritmikus torna, háztartási és gyógyászati tanácsok. Utána reggeli hangver-

seny gramofonlemezek. Hírek. Maid a hangverseny folytatása. 12: Kísérleti adás. Vegyes zene gramofonlemezek. 13.15: Időjelzés, kulturális hírek, sport. Vízállásjelentés. 13.25: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, időjárásjelentés. hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.25: Különléle közlemények. A rádióval kapcsolatos kérdések. 15.30: Ora strajerilor. I. I. Dimancescu őrnagy előadása. II. Zene. III. Közlemények. IV. Hivatalos rendelkezések 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Aktualitások. 19.17: Tánczene gramofonlemezek. 19.55: Felolvasás. 20.10: Mandolin-hangverseny. 20.40: Margareta Vasilescu-Dejana énekkoncertje. A műsorban a következő zeneszerzők művei szerepelnek: Mozart, Donizetti, Max Regger. 21: A szimfonikus hangverseny ismertetése. A szünetben (21.45—22.05): Sport. Hírek. 22.05: A hangverseny folytatása. 23: Tánczene gramofonlemezek. 23.45: Hírek a külföldre franciául és németül.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. Kb. 8.20: Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11.20 Irók a gyermekkorokról. (Felolvasás.) 11.45: A budapesti nemzeti és szabadkikötő. (Felolvasás.) 13: Déli harangszó. Időjárásjelentés. 13.05: Hanglemezek. Közben kb. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.35: Hírek. 15.50: A rádió műsorának ismertetése. 16: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. 17.15: A háztartásról. Vizvári Mariska előadása. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 18: Éneklő ifjúság. Énekel a váci úti polgári leányiskola énekkara, Faragó Mária vezényletével. 18.30: Polgári gondok. 19: Rácz Béla cigányzenekara. 19.50: Hírek. 20: Háztartási időszerű tanácsadó. 20.15: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.30: Gitárest. 21.30: Hibák bányája. Hindu mese nyomán rádiószinpadra alkalmazta Bakhtaj Ervin. Utána kb. 22.20: Hírek, időjárásjelentés. 22.45: Budapesti Hangverseny Zenekar. Közben 23.30: Hírek angol és francia nyelven. 24: Hírek német és olasz nyelven. 0.10: Cigányzenekar. 1.05: Hírek külföldi magyarok számára.

Ma este:
A kék róka
Vasárnap: **LILIOM**

Négy, vagy háromszobás, összkomfortos, modern urilakás földszinten nov. 1-re kiadó. Str. Consis orului 29. 6617

INGATLAN

Eladó két sarokház üzlethelyiségnek, vagy gazdálkodásra alkalmas. Érdeklődni Varga-féle vendéglőben, Buzsák. 6538

VÉTEL - ELADÁS

Falburkolat fából, előszoba, irodába alkalmas. kapható. Megtekinthető: Földes gyógyszerár. Arad.

Rádiók, kerékpárok 125 lei heti részletfizetésre kapható gyári lerakattal. Str. Ilarie Chendi 9. udvari raktárban. 6466

Dióhálók, ebédlők,

kombinátszekrény, íróasztalok, csillárak, tüstölt tölgy uriszoba, antik háló, biedermeier ülgarn tura, fiókos seccretair, antik szekrények és vitrinek nagy választásban.

Zálogkölcsonőket

közvetítünk. Előleglet adunk, zálogcéduláját olcsón visszaadjuk.

TEMPO bizományi üzlet, F scher Eliz-palota.

Vaskályhát, nagyobb, megvételre keres Oxigényvár, tel. 15—05. 6640

Rövid és hosszú férlibundák perzsa béléssel és egy rokka futányos áron eladó ADLER-nél. Str. Eraftianu 2—4. 6642

Valódi Steiner-hegedű 50.000 leiert eladó. Érdeklődni: Toll Józsefnél. Strada Caragiale 10. 6636

KÜLÖNFÉLÉK

Beraktározási raktárban állandóan lakás berendezések tiszta, féregmentes helyiségben olcsón beraktározhatók. Butorok eladása és ezek finanszírozását eszközölöm. Sürgősen olcsón eladó egy szép hálószoba, egy nagy szalontükör, egy nagy üvegágy és villanycsillárak. Str. Moise Nicoară No. 9—11. 6623

Haláleset

elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ocska butorokat, ruhaneműket, ágyneműt, matracot, szőnyegeket, varrógépet, egész lakberendezést, könyveket, festményeket, hangszereket, makulatúrapapírt, ócskavasat, padlásholmit, — Vásárolók lakásban és padláson heverő bármilyenféle felesleges holmit, lim-lomot stb. Vidékre is megyek. Címeket lakásomra. Levelezőlap- vagy személyes hívásra hazhoz jövök. Gojdu-uca 5.

Steiner Sándor.

Telefon 26-15. Telefon 26-15.